

POMÁZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2013 Pomáz, Kossuth Lajos utca 23-25. Telefon: (26) 814-300 Fax: (26) 325-640 E-mail: pomaz@pomaz.hu honlap: www.pomaz.hu
Ügyfélfogadási idő: Hétfőn 13-17-ig, Szerdán 8-12-ig és 13-16-ig, Pénteken 8-12-ig. Az ügyintézés helye: 2013 Pomáz, Kossuth Lajos utca 23.

M E G H Í V Ó

Tisztelettel meghívom Önöket a

2013. június 13.-án (csütörtök) 14. órakor tartandó

Helyi Esély Egyenlőségi Programért Felelő Fórum ülésére.

Helyszín: Pomáz Polgármesteri Hivatal Tanácsterem.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Pomáz Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira, civilszervezeteire.

Kérem, hogy a Pomáz Város honlapján megtalálható Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezettel kapcsolatban észrevétele, véleménye van akkor írásban a pomaz@pomaz.hu e-mail címre küldjék meg.

Pomáz, 2013. június 05.

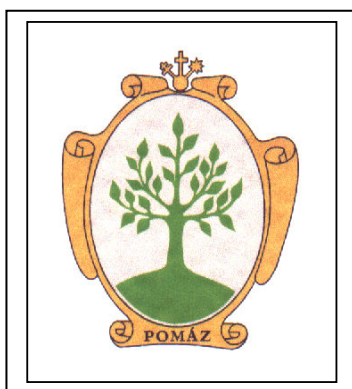
Tisztelettel:

Vicsi László

Polgármester sk.

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Pomáz Város Önkormányzata

2013. április 22.

Tartalom

Bevezetés	3
Pomáz bemutatása	4
Címerünk	6
Gazdasági helyzetkép	6
Társadalmi és demográfiai környezet	7
Értékeink és küldetésünk	10
Célok	11
Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja	13
A HEP helyzetelemző részének célja	13
A HEP IT célja	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP)	14
1. Jogsabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	43
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	58
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	60
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	64
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	65
1. A HEP IT részletei	65
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	65
A beavatkozások megvalósítói	66
Jövőképünk	67
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	68
3. Megvalósítás	73
A megvalósítás előkészítése	73
A megvalósítás folyamata	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Monitoring és visszacsatolás	75
Nyilvánosság	76
Kötelezettségek és felelősség	76
Érvényesülés, módosítás	78
4. Elfogadás módja és dátuma	78

Bevezetés

Az Európai Bizottság 2004. májusában tette közzé az „Esélyegyenlőség és diszkriminációmentesség a kibővített Európai Unióban” című Zöld Könyvet, amelyben konzultációra hívta az érintett szervezeteket, szereplőket. Ezek a konzultációk megerősítették azt az álláspontot, amely szerint kiemelkedően fontos mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotása hatásának maximalizálását. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket az Esélyegyenlőségi Keretstratégia foglalta magába. A 2007-2013 évek közötti időszakra vonatkozó közösségi akcióprogramként megfogalmazott PROGRESS közösségi program az irányadó.

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit sem lehet önkényesen megfosztani. Magyarország biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politika vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési és egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül. Az Alaptörvény értelmében az emberek bármilyen hátrányos megkülönböztetése szigorúan büntetendő.

Az esélyegyenlőség a társadalom minden tagja számára fontos, alapvető érték. Elérendő cél, hogy megkülönböztetés nélkül mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a jó minőségű szociális és egészségügyi ellátásra, a lakhatási, oktatási és képzési szolgáltatások elérésére, igénybevételére függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a vallási vagy világnézeti meggyőződése, származása vagy anyagi helyzete.

Az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesülése és az esélyegyenlőség előmozdítása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

Az Alaptörvény idevonatkozó rendelkezésére, Magyarország nemzetközi kötelezettségeire és az európai közösségi jog vívmányaira tekintettel az Országgyűlés megalkotta az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt.

E törvény célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítését.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az

esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Pomáz Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Pomáz bemutatása¹

Pomáz 49 km² területen fekszik gazdag történelmi és természeti környezetben, a Duna menti síkság és a Pilis és a Visegrádi hegység találkozásánál fekvő Dera patak völgyében. Annak ellenére, hogy földrajzilag a Dunakanyar kistájhoz sorolják, 900 éves írásos történelme során mindig a pilisi kistáj központjának

számított. Jelenleg is a „Pilis kapuja”-ként definiálják. Bármerre nézünk, a történelem köszön vissza minden hegyünkről, völgyünkről.

A bronzkorban jelentős telepek lehettek. A római korban egységes település nem ismert, szétszórt villa rustica-k jelzik az ókori Róma kultúrájának jelenlétét. Ekkor virágzó villagazdaságok működtek, a jól művelhető teraszok különösen alkalmasak voltak szőlő és gyümölcsstermesztésre. A Kr.u., a IV.sz végétől szarmata, jazig törzsek, majd a század utolsó évtizedében a hunok érkeztek a Kárpát-medencébe, így a vidékünkre is. A honfoglaló magyarok a Pomázhoz közeli megyeri réven (Békásmegyér) keltek át a Dunán. A jelenlegi Pomáz területén a magyar honfoglaláskor gyér szláv népesség lakott. A honfoglalók lassan áttértek a nomád állattenyésztésről a telepedést kívánó mezőgazdálkodásra és ehhez a megmaradt római épületeket, illetve azok egyes részeit használták fel.

Pomázt név szerint először 1138-ban említi oklevél (Pomac). A középkorban a jelenlegi Pomáz területén több kisebb falut jegyeztek, melyek ma is azonosíthatók egyes mai településrészekkel. A

¹ Pomáz vásossá nyilvánításának kezdeményezése 2000.

község életét megtöri a mindent elpusztító török hódítás, különböző török tisztségviselők birtokolták a pomázi határt. Az első török adóösszeírás (1546) még csupa magyar nevet említ, 1685-re a falu lakatlan. 1690-ben, a török utáni első összeírás alkalmával Pomázt már ismét lakott helyként vették számításba, ebben az időben szerbek érkeztek vidékünkre (Szentendre, Budakalász, Pomáz, Csobánka) és telepedtek le itt. Időközben a felvidékről szlovák, dél-Németországból német nyelvű lakosság is érkezett. A falu lassan újraéledt. Ez az újraéledés több módon, több hullámban zajlott le. Visszaszállingóztak régi családok, egy 1728-ból való összeírásban meghatottan olvashatjuk, hogy 26 család, "örökös régiknek maradéki, kiknek elei az török időkben is itt laktak", jobbagycsaládként visszajöttek Pomázra. A XVIII. században épül a Wattay-Teleki kastély, nagyszerű kétemeletes pincéje igazolja, hogy egykoron jelentős volt a szőlőtermesztés. Teleki József a reformkori tudós, itt írta történelmi munkáit. Az épületet a grófi család az I. világháború után hadiárvaház céljára elajándékozta. A kastély hosszú ideig gyermekvédelmi intézményként funkcionált, jelenleg kulturális intézmény. 1849 októberében bevezetett „ideiglenes közigazgatási rendezet” a megyét 17 járásra osztotta fel, ekkor Pomáz a szentendrei járáshoz tartozott, lakosainak száma 3209 fő volt. A falu fejlődésében jelentős tényező volt az 1888. augusztus 17-én átadott gőzüzemű helyi érdekű vasúti közlekedés. A térségi szerepet erősítette a Szentendrét Budapesttel összekötő helyi érdekű vasút, ami bekapcsolta Pomázt a főváros vérkeringésébe. Pomáz a térség gazdasági központjává vált. Gazdasági ereje főként a szőlő- és gyümölcsstermesztés volt, a jó megélhetés iparosokat és kereskedőket vonzott a vidékre. 1896-ban a település, járás székhely lett, főszolgabírói hivatal és csendőrlaktanya létesült. A járáshoz 19 település tartozott. A közigazgatásban betöltött szerep együtt járt a polgárosodással, városiasodással. 1901-ben megépült az első állami iskola, amely 8 tanerővel kezdte meg működését. 1921-ben kezdődik meg a település villamosítása, melynek hatására kismértékű iparosodás kezdődik, szövőgyár épül és számos kisüzem. Parcellázások kezdődtek, nyaralók épültek.

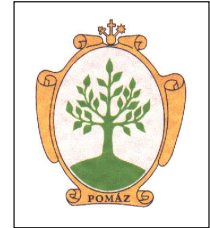
Pomáz térségi közigazgatási szerepét 1942-ben elveszítette, ennek ellenére térségi központi funkciója töretlen volt. Az 1946-os éveket követően jellemző a termelő szövetkezetek, állami vállalatok megalakulása, számuk gyarapodása, melyek mára megszűntek, vagy csak kis létszámú, leépített egységei működnek. 1970-ben a település nagyközség lett, már ekkor kedvelt agglomerációs település. A település vonzerejét jelzi, hogy lélekszáma évente mintegy 300-400 fővel gyarapodott, térségi szerepe erősödött, infrastruktúrája fejlődött.²

Az egykori bogyós- és egyéb gyümölcs-kertkultúra, mint megélhetési forrás megszűnt, de legalábbis jelentéktelenné zsugorodott, de a helyi, szenvedélybetegek rehabilitációjával foglalkozó intézmény mezőgazdasági tábláin megmaradt. Cseresznye, meggy, barack, alma, körte stb. érés idején kedvelt célpont a budapesti és környékbeli lakosok számára Pomáz.

² <http://www.pomaz.hu/varosunkrol>

Címerünk

Pomáz Város Önkormányzata alakulását követően címeréül választott egy arany keretbe foglalt ezüst alapú pajzsot, melyen gyümölcsfa motívum szimbolizálja a település gyümölcshöz való kötődését, ágaival megjeleníti a településen élő öt nemzetiséget (magyar, szerb, német, cigány, szlovák).³

Gazdasági helyzetkép

A hatvanas évek végén a település keleti szélén, a lakóterületektől jól elkülönülő, de nagyon jó közlekedési adottságokkal rendelkező ipartelep alakult ki. A legjelentősebb megtelepülő vállalatok az ICO Írószer Szövetkezet és a MÜÁRT. Elkészült az Elektromos Művek Transzformátorállomása, mely a környező településeken túl, Pilisvörösvár és Dorog környékét is ellátja transzformált elektromos energiával.

A kilencvenes évek végén, Pomázon működő szövetkezetek, nagyvállalatok elvesztették piaci monopóliumukat. Többségük a piaci körülményeknek megfelelően átalakult, de néhányuk helyére új vállalkozások, új cégek telepedtek jelentek meg.⁴

Pomáz vállalkozási aktivitása országos viszonylatban is jó. Főleg a terciér ágazat térhódítása figyelhető meg. A jogi személyiségű társaságok magas száma, illetve az ipari vállalkozások 20 %-os részaránya a helyi gazdaságot erősítik. Napjainkban lehet érezni a gazdasági válság hatását, sok vállalkozás megszűnik.

A foglalkoztatottak főleg településünkről, Pilisszentkeresztről, Csobánkáról, Szentendréről, Budakalászról és Budapestről járnak hozzánk dolgozni. A pomázi vállalkozások a helyi lakosokat részesítik előnyben a szaktudás mellett. A munkanélküliségi ráta az országos átlagnál sokkal jobb.

Településünkön több mint 1400 db működő gazdasági vállalkozás található Pomáz városában, a teljesség igénye nélkül felsorolásuk a következő:

ICO ZRt. 1951-ben, mint szövetkezet alakult. 1968-ban költözött Pomázra az Ipartelepre. 1992-től részvénytársasági formában működik. Profilja az író- és irodaszergyártás.

Hungagent Rt. 1994-ben településünkre települt kereskedelmi társaság.

SAX Kft. 1992-ben alakult irodagépgyártást végző cég 1992-ben alakult.

Domoelektro Kft. 1993-ban alakult elektronikai alkatrészek gyártására.

³ Pomáz városossá nyilvánításának kezdeményezése 2000

⁴ Pomáz városossá nyilvánításának kezdeményezése 2000

Euro Irodaszergyártó Kft. 1989-ban alakult és borítékgyártást végez.

ZSALU Kft. 1987-ben gmk-ként indult asztalosipari tevékenységre. 1995-től kft formában működik.

Batz Hungary KFT 30 éve foglalkoznak lábbeli gyártással, Pomázon 2000. óta működnek.

Zimankó KFT hűtő- klimatechnikai cikkek forgalmazása, szervizelése, tervezésével, telepítésével foglalkozik.

T-Markt KFT automata öntöző rendszer, víztisztító berendezések, garázsajtó, központi porszívók telepítésével, gyártásával foglalkozó cég.

Vaizer KFT a cég fémforgácsolással, szerszám készítéssel, egyedi gépek gyártásával foglalkozik.

Rákos-Kara- Kft vendéglátással és szállodai szolgáltatással foglalkozik.

Társadalmi és demográfiai környezet

A török hódoltság a császári udvarnak és a földesuraknak egyaránt érdeke volt, hogy a gyéren lakott falvakat új lakókkal népesítsék be. A visszaszívargó őslakosok után 1690-ben szerbek, majd németek és szlovákok, Németországból és Lengyelországból pedig zsidó családok telepedtek le. **Jellemző adat 1860-ból a népesség megoszlása:** 1180 szerb, 760 német, 560 szlovák, 360 magyar és 130 izraelita.

Pomázt a múlt század utolsó negyedében nemcsak a vasút kötötte össze Budapesttel és az ország más részeivel, hanem már működött a faluban állandó posta, táviró és távbeszélő hivatal is. Jelentős volt a polgárság létszáma, virágzott a közélet. Sportegyesület, Iparos kör, zenekarok alakult. A HÉV-nek és a gyönyörű fekvésnek köszönhetően továbbra is a turisták kedvelt célpontja volt Pomáz.⁵

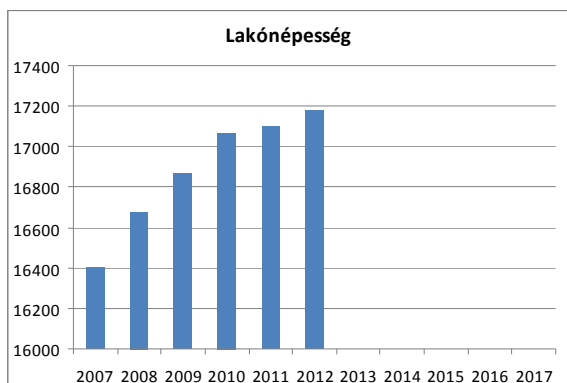
A gyorsan növekvő népességszám általában bevándorlást, jelentős számú új beköltözőt takar. (1. számú táblázat) Pomáz az egyik legkedveltebb agglomerációs település:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő
2007	16408
2008	16677
2009	16871
2010	17066
2011	17101
2012	17178

Forrás: TEIR, KSH

⁵ Pomáz vásossá nyilvánításának kezdeményezése 2000

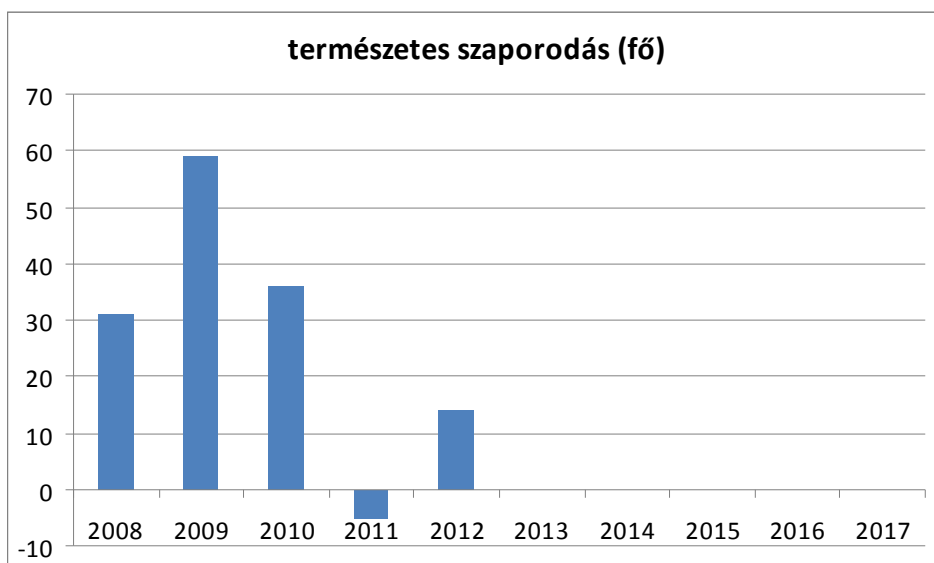

A településre természetesen nem csak a pillanatnyi népességszám a jellemző, hiszen ez csak egy adott idő állapotát mutatja. A természetes szaporulat Pomázon az országos tendenciától eltérést mutat, a településen 2008 és 2010. évben a születések száma magasabb volt a halálozások számánál, 2011. évben a gazdasági helyzetnek köszönhetően a születések száma 165 fő alacsonyabb volt a halálozások számánál 170 fő, 2012 évben a születések száma, ismét nőtt, a gazdasági intézkedések miatt (2. számú táblázat). Pomáz városában is megfigyelhető a születések száma 2008 évtől 2012 évig csökkenő tendenciát mutat.

2. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	167	136	31
2009	184	125	59
2010	170	134	36
2011	165	170	-5
2012	157	143	14

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ez a tény valószínűleg azért kevésbé rossz a másokra jellemző adatoknál, mert településünk lakosságának korcsoportos megoszlása kedvezőbb az általánosnál:

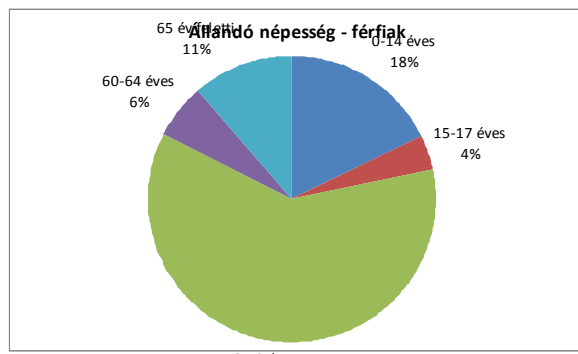
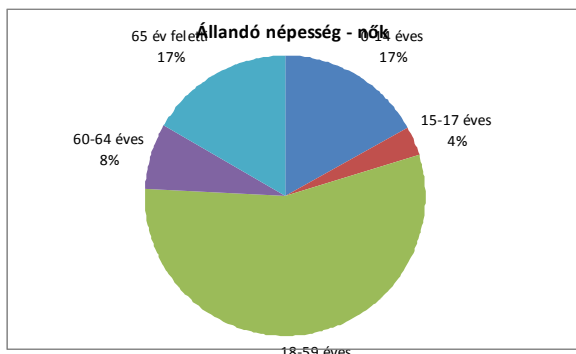
Az 55 év alatti népességszám minden korcsoportban jelentősen megnőtt, míg e fölött minden esetben csökkent. (3. számú táblázat)

A munkaképes korúak „fiatalodása” azt jelenti, hogy településünk gazdasági aktivitása hosszabb távon tovább erősödik, amely fokozza Pomáz népességmegtartó képességét.

3. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	8903	8425	17328	51%	49%
0-2 évesek					
0-14 éves	1392	1502	2894	48%	52%
15-17 éves	292	329	621	47%	53%
18-59 éves	4575	5119	9694	47%	53%
60-64 éves	635	519	1154	55%	45%
65 év feletti	1371	956	2327	59%	41%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

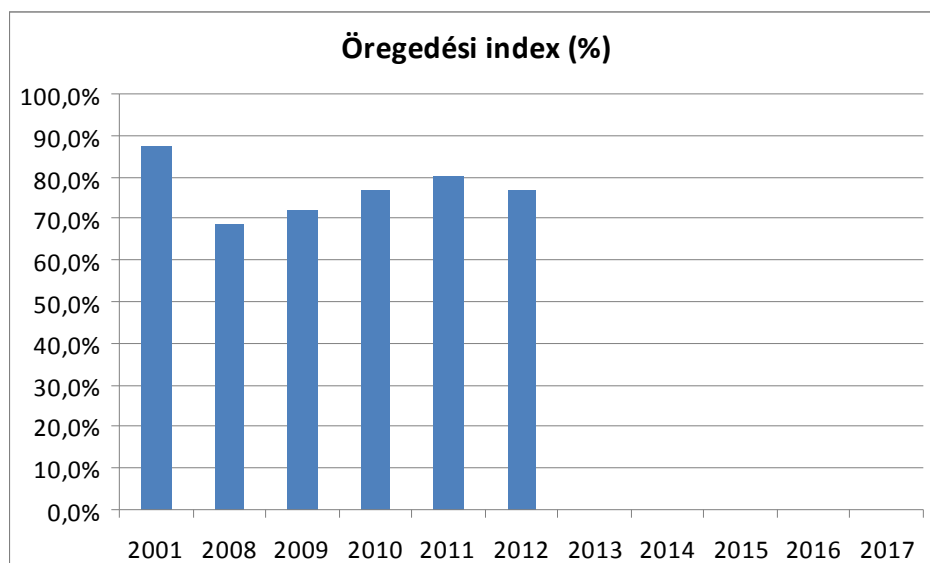

Az öregedési index mutatja, hogy Pomáz város túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet.(4. számú táblázat)

4. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2246	2561	87,7%
2008	2007	2921	68,7%
2009	2104	2917	72,1%
2010	2225	2901	76,7%
2011	2327	2894	80,4%
2012	2216	2885	76,8%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink és küldetésünk

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség elmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ értelmében a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a

települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az esélyegyenlőség a társadalom számára fontos érték, melynek megléte elősegíti, hogy mindenkinek esélye legyen hozzájutni a jó minőségű szolgáltatásokhoz az élet minden területén függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Pomáz Város Önkormányzata döntésein keresztül fejezi ki az esélyegyenlőség iránti elkötelezettségét, az Önkormányzata terveinek, projektjeinek kidolgozása, a lakosság életminőségének javítása célzó tevékenysége megvalósítása során mindent megtesz annak érdekében, hogy bevonja az érintett partnereket, azok képviselőit, elősegítve ezzel a település lakóinak esélyegyenlőséggel kapcsolatos szemlélet formálását.

Pomáz Város Önkormányzat e dokumentum által is deklarált legfontosabb küldetése az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára, a hátrányos megkülönböztetés megszüntetése és az összetartó szolidáris társadalom megerősítése.

Célok

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke. A program célja, hogy Pomáz Város minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa különösen a hátrányos helyzetű polgárok számára a jog- és esélyegyenlőséget az élet minden területén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatás, a munkavállalás, valamint a társadalmi élet, sport, kultúra és szabadidős tevékenységek területén egyaránt.

Pomáz Város Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programjának célja a 2003. évi CXXV. törvény előírásainak figyelembevételével, a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő állampolgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése, az eddig jól bevált hagyományok megerősítésével és megtartásával.

Az esélyegyenlőségi programnak a város területén élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi közösséget célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Pomáz városban az esélyegyenlőségi intézkedések hátrányos társadalmi csoportjai – a jogszabályi keretekhez igazodva – a nők, a romák, a fogyatékkal élők, a hátrányos vagy halmozottan hátrányos gyermekek és az idősek.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésének kiindulópontja a helyzet megismerése, a problémák feltárása.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a városban élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján a város milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján készített esélyegyenlőségi program célja olyan intézkedések tervezése, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldásokat nyújtanak.

Az esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,
- a megfelelő pénzbeli- és természetbeni juttatásokhoz valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítására,
- a nevelés, oktatás területén a szegregáció megelőzésére,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására,
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőségi biztosításával összefüggő alapelvek:

- Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve
- Az emberi méltóság tiszteletben tartása
- Szolidaritás
- Méltányosság és rugalmas ellátás

A végrehajthatóság érdekében a tervezett intézkedések lehetséges forrásait is be kell mutatni. Továbbá az Önkormányzatnak gondoskodnia szükséges az esélyegyenlőségi program és az egyéb

fejlesztési tervek, koncepciók összhangjáról. Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében Pomáz Város Önkormányzata a következőkben felvázolt esélyegyenlőségi programot alkotja meg, melyet öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és felül kell vizsgálni.

Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pomáz település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén, a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Pomáz Város elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) kormányrendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni azon csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Pomáz Város célja a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének

javítása szempontjából, továbbá meg kell határozni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Pomáz Város célként határozza meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

- Magyarország Alaptörvénye
- A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,
 - a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
 - a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendeletalapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. Törvény
- a Polgári Törvénykönyv 1959. évi IV törvény
- a Munka Törvénykönyve 2012. évi I. törvény
- a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény
- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Törvény
- Az Egyenlő Bánásmód Hatóságokról és eljárásnak részletes szabályairól szóló 362/2004.(XII.26.) Kormányrendelet előírásaira.
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Fontos megemlíteni azokat a koncepciókat, programokat, terveket, melyek - amellet, hogy egy-egy szektor célkitűzéseit és terveit határozzák meg – mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez. A Képviselő-testület a rendelet alkotási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is érvényre juttatja. A helyi rendeletek célja a törvényi előírásokon túl, hogy Pomáz Városban olyan támogatási rendszer működjön, mely a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak.

Pomáz Város Önkormányzat Képviselő-testületének

- A településfejlesztés irányának és alapelveinek meghatározása Pomáz új településrendezési tervének megalapozására
- Pomáz Város Kulturális és Közművelődési Koncepciója 2006-2012.
- Pomáz Város Önkormányzat Feladat ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési terve, Intézkedési terv 2006-2012.
- 6/2011.(IV.1) rendelet A szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásokról
Módosította 23/2011.(X.7.) rendelet, 2/2012.(II.13.) rendelet, 19/2012(VIII.30.) rendelet
- 7/2002.(03.21.) sz. rendelet Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről

Módosította: 15/20063.(05.08.) sz. rendelet, 11/2006.(IV.13.,.) sz. rendelet, 20/2009.(VI.26.) sz. rendelet, 32/20120.(XI.16.) rendelet, 21/2011.(IX.20.) sz. rendelet

- Pomáz Város Környezetvédelmi programja
- 7/2012.(III.28.) rendelet A háziiorvosi körzetekről
- Pomáz Város Önkormányzat gazdasági programja 2011-2014. évre (Polgármesteri Program)

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Pomáz Város Önkormányzat programjai, koncepciói saját területükre vonatkozóan határozzák meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat és intézkedéseket.

A szociális ellátórendszer működéséről, feladatairól, a szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásokról szóló, többször módosított 6/2011.(IV.1) rendelet rendelkezik. A rendelet tartalmát Pomáz Város Önkormányzat Képviselő-testülete évente fogadja el.

Az önkormányzati lakáspolitikai jövőbeli célkitűzéseiről és feladatairól Pomáz Város **Önkormányzat 7/2002.(03.21.) sz. rendelete az önkormányzati tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről szóló rendelet** rendelkezik.

Pomáz Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja célja az önkormányzat közoktatáspolitikai döntéseinek, a közoktatás megszervezésének hosszabb távú meghatározása, tervezése, annak érdekében, hogy az időközi, aktuális oktatáspolitikai döntések megalapozottak legyenek.

A településfejlesztés irányának és alapelveinek meghatározása Pomáz új településrendezési tervének megalapozására célja, hogy megfogalmazza a hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

Pomáz Város Önkormányzat gazdasági programja 2011.-2014. évre meghatározza erre az időszakra az Önkormányzat gazdasági célkitűzéseit.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása során javasolt elsősorban a társulási megállapodásban - többek közt – meghatározott, a társulás által ellátott

feladat- és hatáskörökre, a közös fenntartású intézményekre, a társulás szolgáltatásai igénybevételének feltételeire (ld. Möt. 93. §).

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásból gyűjtöttük össze, valamint felhasználtuk az ágazati beszámolók adatait is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fed teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.⁶

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek területével. Ezen térségek leginkább az ország északkeleti részében találhatók; Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Sajó és a Bodroghöz közti területen,

⁶ Cserti-Csapó-Orsós 2012 Tanulmány

valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúl bizonyos részei, úgy, mint az Ormánság, vagy Tolna megyében a Tamási kistérség.

A mélyszegénységből való kitorés rendkívül nehéz, mondhatni lehetetlen. A helyzetüket az is rontja, hogy rendkívüli elszigeteltségben élnek mind társadalmilag, mind gazdaságilag. Ebben nagy szerepe van az infrastruktúra fejletlenségének. Kutatások igazolják, hogy azoknak a településeknek a száma és aránya, ahol a mélyszegénységben élő családok a helyi társadalom többségi csoportját alkotják, megháromszorozódott az elmúlt évtizedben.

Ezeken a településeken az alapvető cél az együtt jelentkező területi és társadalmi hátrányok következményeinek, a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklése, továbbá a mélyszegénységben élők integrációjának előmozdítása azzal az eszközrendszerrel, amelyet a szociális és közösségi munka, a lakosság aktív részvételén alapuló tervezés együtt nyújthat.

Pomáz Város ezen országrészek, települések listájába nem tartozik, itt a mélyszegénység, mint olyan nem létező fogalom.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján az egyik legsúlyosabb probléma a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása.

Az Pomáz Városban élő romák létszámára vonatkozóan pontos adat nem áll rendelkezésünkre, a városban 600-800 fő vallja magát romának.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Városunkban tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai:

- az alacsony iskolázottság,
- a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsággal kapcsolatos problémák,
- a társadalmi előítélet jelenléte.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

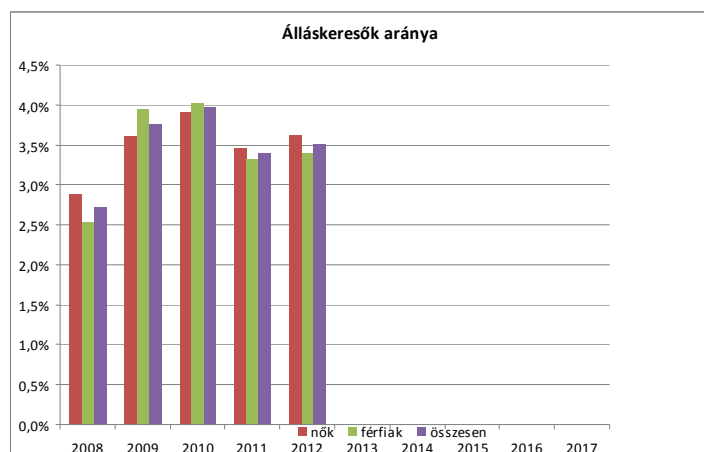
Pomáz Város 2010. és 2011. évben, a gazdasági válság hatására, megnövekedett városunkban az álláskeresők száma. 2008. évben 333 fő, 2009. év folyamán összesen 428 fő regisztrált munkanélkülit tartott nyilván a Munkaügyi Központ, ezzel szemben 2010. év a regisztrált álláskeresők száma 490 fő, ami folyamatos növekedést mutat. Az ezt követő időszakban a jelen állapotig egyfajta kismértékű csökkenés, stagnálás a jellemző: 2011 évben a regisztrált álláskeresők száma 411 fő, 2012 évben 422 fő.

2008. évben városunkban, 12281 főnyi lakosságának foglalkoztatottsági helyzete kedvezőbb volt az országos átlagnál, mely abból adódott, hogy Budapest és Szentendre közelsége miatt és a Pomázon működő helyi cégek sok munkahelyet biztosító állami és magáncég működött. 2010. és 2011. évben viszont a létszámleépítések eredményeképpen, az álláskeresők száma megemelkedett.(5. számú táblázat)

5. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	6209	6072	12281	179	2,9%	154	2,5%	333	2,7%
2009	6244	5134	11378	225	3,6%	203	4,0%	428	3,8%
2010	6273	6076	12349	245	3,9%	245	4,0%	490	4,0%
2011	6140	5967	12107	213	3,5%	198	3,3%	411	3,4%
2012	6077	5945	12022	220	3,6%	202	3,4%	422	3,5%

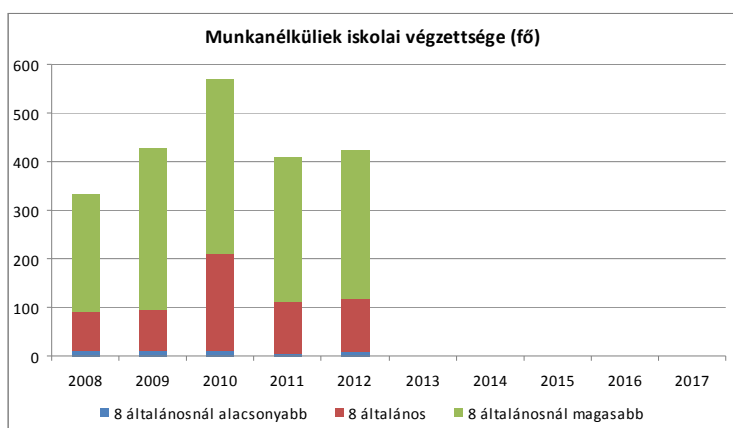
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Városunk vizsgálta, hogy az álláskeresőik iskolai végzettség szerinti összetétele mennyiben változott a gazdasági válság következtében.

6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresőik összesen	száma	A nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
			8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
			fő	%	fő	%	fő	%
2008	333		9	2,7%	83	24,9%	241	72,4%
2009	428		9	2,1%	86	20,1%	333	77,8%
2010	568		11	1,9%	199	35,0%	358	63,0%
2011	411		6	1,5%	106	25,8%	299	72,7%
2012	422		10	2,4%	109	25,8%	303	71,8%

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat is mutatja, hogy a Pomáz városra is igaz az, az általános megállapítás, hogy a válság következtében munkahelyüket elvesztők közül arányában nagyobb mértékben érintettek a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők, vagyis az álláskeresőik összetétele megváltozott. 1993 óta ugyanis magyarországi viszonylatban elmondható, hogy az álláskeresőik közül elsősorban a romák, a nyolc általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők, illetve területi koncentráció szerinti munkanélküliség jellemző, amely Pomázra azonban nem. (6. számú táblázat)

Az „Út a munkához” program indította el a „klasszikus” közfoglalkoztatást. A közcélú munka megszervezése a települési önkormányzat feladata lett. 2010. december 31-én a központi költségvetésből finanszírozott „Út a munkához” program lezárult, ezzel egy időben megszűnt valamennyi közcélú dolgozó munkaszerződése.

2011. január 1. napjával módosult mind a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, mind a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi

IV. törvény. Az eddig többféle forrásból finanszírozott három korábbi foglalkoztatási formát, a közcélú munkát, a közhasznú munkát és a közmunkát egyetlen egységes keretbe foglalta a „Nemzeti Közfoglalkoztatási Alap, Közfoglalkoztatás”, amely az ország bármely pontján azonos elvek alapján a Munkaerő-piaci Alapból biztosít munkalehetőséget az aktívkorú szociálisan rászoruló emberek számára. A közfoglalkoztatás támogatása pályázati eljárás keretében igényelhető a Munkaügyi Központ területileg illetékes kirendeltségén.

A közfoglalkoztatás annak érdekében kerül megszervezésre, hogy egyrészt a rászoruló jogosultak segély helyett rendszeres munkajövedelemhez jussanak, másrészt, hogy a közfoglalkoztatás közbeiktatásával, visszakerüljenek az elsődleges munkaerőpiacra.

Azok a személyek, akik életkorukból, egészségi állapotukból, egyéni élethelyzetükből adódóan nem tudnak munkát vállalni, az 1993. évi III. törvény értelmében rendszeres szociális segélyre szerezhetnek jogosultságot.

Rendszeres szociális segélyre jogosultak köre:

- az egészségkárosodottak, akik munkaképességüket legalább 67%-ban elvesztették, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedtek, vagy aki egészségügyi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítési alapján nem haladja meg az 50 % mértéket
 - vakok személyim járadékban részesül
 - vagy fogyatékossági támogatásban részesül
- aki a rá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevelnek, és a gyermek ellátása napközbeni ellátást biztosító intézményben nem biztosított,
- a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátásra való jogosultság egyéb feltételeknek megfelel.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

A közfoglalkoztatás ellátásában az Önkormányzat együttműködik a Pest megyei Kormányhivatal Szentendrei Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségével, a Polgármesteri Hivatal Munkaügyi Csoportjával, a Városüzemeltetési és Vagyongazdálkodási Csoportjával és a Népjóléti Csoportjával. A 2012. év volt az első olyan év, amikor a közfoglalkoztatásról szóló 2011. évi CVI. törvény egész évben következetesen alkalmazásra került. Januártól decemberig az új törvényben foglaltaknak megfelelően, azonos feltételekkel dolgoztak a közfoglalkoztatottak.

- Közfoglalkoztatási jogviszonyra irányuló szerződés alapján,

- 319/2011. (XII.27.) Kormányrendeletben meghatározott közfoglalkoztatási bérért, illetve közfoglalkoztatási garantált bérért,
- Határozott időre, napi 6-8 órás munkaidőben,
- havi elszámolási és bérfizetési rendben.

A nyugdíjkorhatár emelkedése miatt módosításra került a Szociális törvény aktív korúak rendszeres szociális segélyét szabályozó paragrafusa. A korábbi 55 éves korhatár a nyugdíjkorhatárhoz igazodva sávosan megemelkedett. Ennek következtében a korábban 55 éven felüliek rendszeres szociális segélyében részesülők 2012. április 1-jétől foglalkoztatást helyettesítő támogatásra lett jogosult.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma ezzel megemelkedett. 2012-ben összesen 96 fő részesült rövidebb-hosszabb ideig ebben az ellátásban. (7. számú táblázat) Ők az aktív korú álláskereső (20–58 éves korig), akik továbbra is kötelesek együttműködni a lakóhely szerint illetékes Munkaügyi Központ kirendeltségével, továbbá az iskolai végzettségtől és szakképzettségtől függetlenül a kirendeltség által felajánlott munkát – beleértve a közfoglalkoztatást is – elvállalni.

Közigazgatási átszervezés következtében 2013. január 1-jétől az Pomáz város területileg illetékes Pest megyei Kormányhivatal Szentendrei Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége lett. Ez a Kirendeltség az illetékességi körébe tartozó segélyezettek magas számához képest kevés közfoglalkoztató miatt azt a gyakorlatot követi, hogy nem levélben hívják be az otthon „várakozó” ügyfelet, hanem annak segítenek, aki maga is aktívan közreműködik, bejár a Kirendeltségre, részt vesz a tájékoztatókon, a tréningeken, az egyéni munkavállalási tanácsadáson.

A Munkaügyi Központ kumulált adatai szerint 1626 fő pomázi álláskeresőt tartottak nyilván 2012-ben. Mivel az álláskeresői járadék időtartama maximum 90 nap lehet, közülük 2012. évben 332 fő kapott valamilyen pénzbeli ellátást a Munkaügyi Központtól. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma 2012. évben 82 fő kapott. Ezen adatokhoz viszonyítva magas, 1626 fős (2012 évben) fő azon álláskeresők száma, akiknek lejárt az álláskeresői ellátása és valamilyen okból nem jogosultak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, pénzbeli ellátást sehonnan nem kapnak. Ezek az emberek aktívan és sokszor egyre kétségbe esettebben keresnek munkát. Adósságokkal küzdenek, teljesen az élet periferiájára szorulnak. Számukra a közfoglalkoztatás az utolsó szalmaszál, hogy megkapaszkodhassanak, esélyt kapjanak a továbblépéshez. Szociális szempontokat figyelembe véve közülük is egyre több embert igyekszünk bevonni a közfoglalkoztatásba.

7. számú táblázat – Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma:

2012. évben foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult ügyfelek száma összesen:	96 fő
Év közben a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedett:	6
Munkaerő-piaci képzésben vett részt:	4
Felülvizsgálatkor nem tudott 30 nap munkaviszonyt igazolni, ezért a továbbiakban nem jogosult a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra:	2
Év közben rendeződött az élete, ezért kérte a támogatás megszüntetését, vagy egyéb okból a támogatás folyósítása megszűnt:	50
Más ellátásra vált jogosulttá: (GYES, ápolási díj, NYEÁS, RSZS)	11

Az eddigi gyakorlathoz képest 2012 őszétől a Családsegítő Szolgálat a korábbiaknál nagyobb hangsúlyt fektet erre a szolgáltatásra, mivel egyre több álláskereső keresi fel az intézményt.

Ugyancsak fontos, hogy a Családsegítő Szolgálat az ügyfeleket aktivizáljuk, arra ösztönözzük, hogy az otthoni bánkódás helyett kapcsolatokat építsenek, segítenek telefonálni, és rendszeresen megtalálható náluk az álláskereső újságok.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait Pomáz Város Önkormányzat képviselő-testülete a szociális juttatások rendszeréről szóló többször módosított 6/2011.(IV.1.) önkormányzati rendeletébe épített be.

A rendelet célja, hogy a törvény, illetve a hatályos rendeletekben foglaltaknak megfelelően meghatározza az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli- és természetbeni ellátások körét, illetve azok igénybevételének jogosultsági szabályait, mértékét és módját.

Pomáz Város által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások:

Az Szt.-hez kapcsolódó szociális ellátások

Kötelező feladatok

Feladatok	Jogszabályhely
aktívkorúak ellátása	Szt. 33.§-37/C.§
normatív lakásfenntartási támogatás	Szt. 38.§-39.§
átmeneti segély	Szt. 45.§
temetési segély	Szt. 46.§
köztemetés	Szt. 48.§

Önként vállalt feladatok

Feladatok	Jogszabályhely
ápolási díj (méltányossági)	Szt. 43/B.§, 6/2011.(IV.1.) önk.rend.
közgyógyellátás (méltányossági)	Szt. 50.§ (3) bek., 6/2011.(IV.1.) önk.rend.

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, majd a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak két évente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. Az aktívkorúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Pomáz Város Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal kötelesek együttműködni.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Pomáz azon kevés települések egyike, amelynek ó faluja/óvárosa ma is őrzi a török utáni újratelepülési szerkezetét.

Legfontosabb "műemlék" az évszázadokon át fejlődött, kialakult település szerkezet, jellegzetessége a völgyi egy (fő) utcás, fésűs utcafronti oldalhatáros illetve zárt sorú valamint félig zárt sorú beépítés és ehhez csatlakozó mellék és haránt utak az általuk közrezárt terekkel, teresedésekkel, mint a települési alközpontok területei. A település, mint vonzó lakóterület, a bevándorlás egyik kitüntetett célpontja. A Pomázon tervezett és megvalósult lakóterület-fejlesztések jelentősek. Megnőtt a

népesség, a településnek Pest megyénél is kedvezőbb demográfiai mutatókkal rendelkezik, nagyobb területet lakott be, új településrészek és utcák épülnek ki, mivel Alcsevica terület közeljövőben várható beépítése. A régi falut képviselő főutca és az új városközpontként épülő Szelistye közösségi terei és intézményei a Dera patakon illetve vízparti sétányon és zöldövezeten tervezett 3 híddal átkötéssel egy egységes, ugyanakkor változatos városközpontot teremt, ahol szimbolikusan a múlt tradíciói szerencsésen ötvöződnek a jelen és jövő urbánus igényeivel.⁷

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

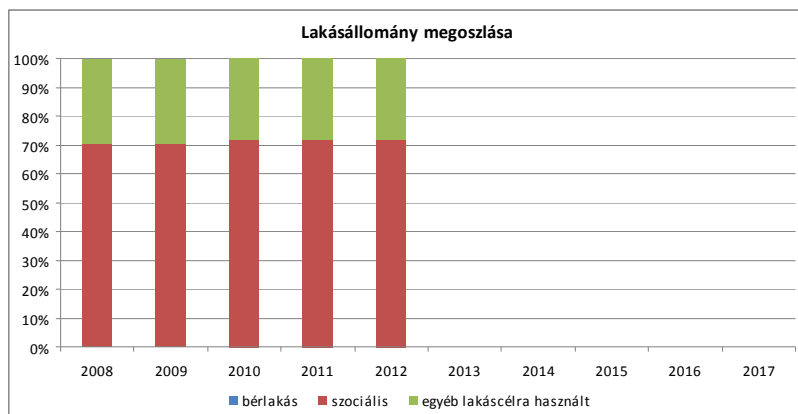
1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

8. számú táblázat – Lakás állomány száma szerinti megoszlás

év	összes lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
2008	5685	0	0	0	41	0	17
2009	5821	0	0	0	41	0	17
2010	5888	0	0	0	41	0	16
2011	5983	0	0	0	41	0	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

⁷ Pomáz városossá nyilvánításának kezdeményezése 2000

2008. évben az összes lakás állomány száma 5685 db, 2011. évben, pedig az összes lakás állomány száma 5983 db, ami nagyarányú növekedést mutat (8. számú táblázat). A lakásállomány a mai kor követelményeinek gyakran nem felelnek meg, mivel a 1970 években épült nagy alapterületű ingatlanok fenntartási költségei is magasabbak. A lakáspiacon jóval nagyobb a kereslet a kislakások iránt, éppen azért, mert a vásárlók többsége a kisebb lakások fenntartási költségük megfizetését tudja vállalni. Pomáz Város Önkormányzata szociális bérlakást, csak szociális alapon adott bérbé, pályázaton, vagy különös méltányossági esetekben nagycsaládosok, egyszülős családok részére. A szociális lakásállomány száma 2008. év óta nem változott. A város időskorú lakosságának óriási terhet jelent az, hogy a lakóépületek műszaki állapota évről évre romlik. Mind az időskorú lakosságra, mind a város önkormányzatára nagy terhet ró, hogy hogyan próbálja támogatni lakosait. Az idősek részére nyújtott Pomáz összes lakásállománya az évek folyamán növekvő tendenciát lakásfenntartási támogatások biztosításával. Az önkormányzat feladata, hogy segítséget nyújtson azok számára, akik saját erőből képtelenek lakhatásukat megoldani. Az évről évre nem változó szociális bérlakás-állomány nem fedeli le a rászoruló lakásigényét. Új lakóház építésére a város anyagi helyzetére való tekintettel nincs lehetőség. Pomázon a meglévő lakás állomány kb. 15% épült "lakótelepi" vagy sorházas beépítésben, a többi hagyományos, családi házas, önerős építkezésszerű. Ennek 35-40%-a a már meglévő házakban kialakított új lakás képzése (tetőtér, toldalék, műszaki megosztás), a többi önerős családi házas építkezés. Évente 20-25 lakás kialakítása és évi 25-30 új ház építése realizálódott 1990-1995 közötti időszakban.

Az egy lakásra jutó lakosok száma Pomázon magasabb (kb.3) mint a pest megyei átlaga (2,73) de az elmúlt 15 évben csökkenő tendenciát mutat. Egy lakásra jutó lakosok számát 1995-2000 között kb.2,8 -re becsüljük. Így évente Pomázon 60-80 új lakásnövekedéssel, azaz 2000-re 300-480 lakással növekszik a lakás állomány. A lakás állomány növekedése a gazdasági válság miatt 2010. és 2011. években megtorpant, de így is kismértékű növekedés tapasztalható. (8. számú táblázat)

2007. évben Pomáz város vezetősége meghirdetett egy bérlakás programot, mellyel ösztönözni kívánta a gyermekes családokat, hogy Pomázon telepedjenek le, 24 család költözött be új

otthonukba. A programnak szempontrendszeréből a leglényegesebb a kisgyermekes családok, a családalapítás, a gyermekvállalás, a városhoz kötődés, és a kisgyermekét egyedül nevelő szülők támogatása.

A szempontrendszer jól tükrözi, hogy az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a városból történő elvándorlás csökkentését, a kisgyermekes családok segítését.

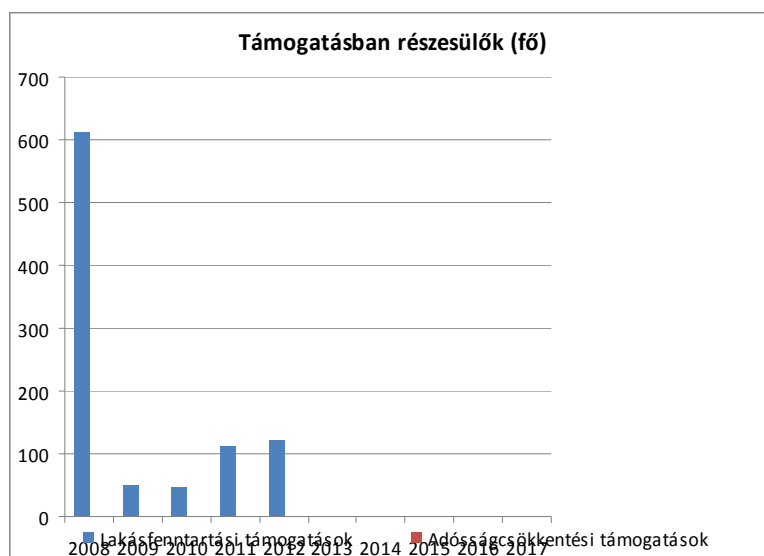
Az önkormányzati lakáspolitikai jövőbeli célkitűzéseiről és feladatairól Pomáz Város **Önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről szóló rendelete és a településfejlesztés irányának és apaelveinek meghatározása Pomáz új területrendezési tervének megalapozása foglalkozik.**

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számára az Pomázi Önkormányzat lakásfenntartási támogatásban részesíti. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. A táblázat adatait megfigyelve a jogszabályváltozás miatt, 2009. és 2010. évben a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma jelentősen csökkent, 2011. évben - a gazdasági válság miatt - a támogatást igénybevevők száma, évről évre növekvő tendenciát mutat.(9. számú táblázat)

9. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	612	0
2009	49	0
2010	48	0
2011	112	0
2012	122	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.5 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény 152 §, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

1975-ben nyitotta meg kapuit az új orvosi rendelő és a gyógyszerár.

Pomáz lakosainak egészségügyi alapellátását 6 háziorvos, 3 gyermekorvos és 3 fogszakorvos látja el. A központi orvosi ügyeleti szolgálat Pomáz központtal 1985-ben indult be, és Pomáz mellett Csobánka, Pilisszentkereszt, Dobogókő és Budakalász települések orvosi ügyeletét is ellátta.

A Védőnői szolgálat 1949 óta működik településünkön.

1870-től körorvosi feladattal egy, majd a háború után két orvos működött településünkön, ki ellátta Pilisszentkereszt-Dobogókő és Csobánka lakosságát is.

A lakosság létszámának megnövekedésével szükségessé vált egy új rendelő felépítésére, melynek átadása 1974- ben megtörtént, így lehetővé vált 4 orvosi körzet kialakítása.

Az orvosi rendelő átalakításával **jelenleg 6 felnőtt háziorvos** biztosítja a helyi lakosság egészségügyi ellátását.

Az öt háziiorvosi praxis egy épületen belül, Kossuth Lajos utca 21 szám alatt. A településen működik a Jankovich Gyula utca 2. szám alatt a gyermekorvosi rendelő.

Többféle laboratóriumi vizsgálatot helyben is el tudnak végezni (vér, vizelet, vércukor), valamint EKG vizsgálatokra is van lehetőség. A rendelőben 1981 óta folyik, az ún. poláros fénykezelés, amelyet alapellátási szinten elsőként itt vezettek be az országban. Ezzel a kezeléssel nehezen gyógyuló sebek, lábszárfekélyek gyógyulását tudják meggyorsítani.

Alapellátás a felnőtt háziiorvosi és a házi gyermekorvosi ellátásból tevődik össze.

Felnőtt Háziiorvosi Szolgálat:

. 6 fő Háziiorvos 2011-ben orvos-betegtalálkozás 67 953 alkalom

Házi Gyermekorvosi Szolgálat

3 fő Házi Gyermekorvos 2011-ben orvos-betegtalálkozás 21 817 alkalom

- 6 fő Területi Védőnő
- 1 fő iskola-egészségügyi feladatokat ellátó védőnő

10. számú táblázat - Születések száma:

2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
167 gyermek	184 gyermek	170 gyermek	165 gyermek	157 gyermek

forrás: TEIR, önkormányzat adatgyűjtés

Önálló épületben található a házi gyermekorvosi rendelő. Ez az épület az 1980-as években került felújításra, így lehetővé vált 1 gyermekorvosi rendelő kialakítására, melyben 2 házi gyermekorvos rendel az önkormányzati rendelőben, 1 házi gyermekorvos saját rendelőjében látja praxisát. A rendelési időn kívül minden gyermekorvos heti egy alkalommal tanácsadást tart, ahol a legfiatalabb gyermekek ellenőrzése, prevenciós megfigyelése, védőoltása, a szülők egészségügyi felvilágosítása folyik.

Gyermekorvosi körzetenként csoportot alkotnak (1 gyermekorvos, 1 védőnő, 1 asszisztens). Az óvodás, iskolás gyermekek szűrővizsgálatát, a krónikus beteg gyerekek gondozását a team közösen végzi. (10. számú táblázat)

A terhes anyák vizsgálatát, valamint a női lakosság rákszűrését heti 1 alkalommal szülész szakorvos végzi.

A Gálfi Béla Nonprofit Kft. Magyarország második legnagyobb pszichiátriai intézménye. Pszichiátriai egészségügyi és szociális közszolgáltatást is ellát. A halmozott mentális és testi betegségek miatt emberi méltóságunkban és szociális függőségükben is legkiszolgáltatottabb emberekkel való törődés. A fekvőbeteg ellátás és személyes gondoskodás kihívásai és a közfeladat ellátás szervezeti stratégiái olyan struktúrát alakítottak ki, ami dinamikusan alkalmazkodik a valódi ellátási igényekhez. A pszichiátriai ellátás teljes spektruma (járó beteg szakellátás, aktív rehabilitációs és krónikus fekvőbeteg szakellátás, szakosított szociális intézményi ellátás) megjelenik, megteremti az egészségügyi és szociális ellátás folyamatosságát egy szubrégióban. Ez önmagában is egyedi szervezeti karaktert jelent. A működtetést további szubspecialitások jellemzik. A Kórházat 1998-ban teljesen felújították, ezáltal **lehetőség nyílik a helyi és környékbeli települések lakóinak ellátása kórházi illetve szakrendelői szinten is** /pszichiátria, labor, fogászat, belgyógyászat, gerontológia, addiktológia, stb/.

A három fogorvosi körzetet **3 fogszakorvos** látja el, felváltva rendelve a két rendelőben. Az 1994-től üzemelő röntgengép nagy segítséget jelent a betegellátásban. A túlterhelt ellátást enyhíti, hogy három **magánpraxist** folytató fogszakorvos-szájsebész is tevékenykedik a városban.

Az 1949. óta működő **Védőnői szolgálatnál 7** védőnő dolgozik.

Folyamatosan végeznek terhes tanácsadást. A terhes-tanácsadás után nőgyógyászati rákszűrést is bevezettek.

Településünkön három **gyógyszertár** biztosítja a lakosság gyógyszereszkütségletét.

A gyógyszertárak hetenkénti váltással ügyeletet tartanak.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzübeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.6 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Városunk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta.

A város lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A városban számos lehetőség van a tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra. A művelődési ház programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják.

Egy játékos ötlet folytán – a naptári év dátumának és Pomáz postai irányítószámának egybeesése okán – ez az esztendő „Pomáz éve”. **2013.** az ünneplés, a tréfa, a farsangok, a sportolás, a léggömberegetés, a rétestészta készítés mellett a kaláka, a szolidaritás, az egymásra figyelés, az esélyegyenlőség megteremtésének, összhangjának éve is legyen.⁸

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A városi újság, a Pomázi Polgár eljut ingyenesen az állampolgárok, a vállalkozások, intézmények felé. A városi kábeltévé (Pomáz TV) a helyi eseményekről tudósít, fontos tudnivalókat, színes híreket, széles körű tájékoztatást biztosít az állampolgárok számára.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a város fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A város állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, az egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzatokkal és egyéb szervezetekkel.

⁸ www.pomaz.hu

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Pomáz Város területén a Magyar Közútkezelő ZRT beruházásában Szentendrei bekötő utat teljes szélességben új, korszerű aszfaltszönyeget épít. A beruházással egyidejűleg a város központjában elhelyezkedő Hősök terén alakítják ki a körforgalmat. A körforgalom megépítését, az Önkormányzat évek óta szorgalmazta, mivel a Megyeri Híd megépítésével megtízszereződött a városon átmenő forgalom.

A Széchenyi terv keretében 2013. évben Pomáz Város Önkormányzata a Művelődési Ház, az Orvosi rendelő, és a Hétszínvirág Óvoda energetikai és hőszigeteléssel kapcsolatos pályázatát a Magyar Állam Kincstárhoz nyújtott be. Az eredmény 2013. év végén és 2014. év elején várható. Ebben az évben az Önkormányzat a nehéz gazdasági helyzet miatt csak fenntartási és karbantartási munkákat tud végezni a város útjain.

3.7 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A romák társadalmi beilleszkedése nagymértékben függ iskolázottsági szintjüktől. Az érintett társadalmi csoport iskolázottsági hátrányainak számos oka van: a roma gyermekek családi szocializációja, a kulturális különbségek, a nyelvi hátrányok, a családok szociális helyzete, a hátrányos megkülönböztetés.

Mindezek következtében magas arányú a lemorzsolódás az általános iskolában, a többségi társadalomhoz képest kis arányú a szakképzésben résztvevők aránya, még elenyészőbb az érettségihez kötött képzésben, valamint a felsőoktatásban résztvevők hányada.

Pomáz Város Önkormányzat minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik a roma származású népesség esélyegyenlőségét biztosítani.

A hagyományos oktatási módszerek nem képesek a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, éppen ezért kiemelt jelentőséggel bírnak az említett nehézségek mérséklésére az integrációt támogató oktatási-nevelési programok.

Pomáz Város a roma népesség iskolázottságának javítása mellett a cigány kultúra ápolására is nagy hangsúlyt fektet. A roma művészek, alkotók számos megjelenési lehetőséget kapnak.

A roma népességet érintő hátrányok – alacsony iskolázottság, szakképzetlenség, rossz jövedelmi viszonyok, nem megfelelő lakáskörülmények – kölcsönösen erősítik egymást és vezetnek a társadalmi csoport szegregációjához.

Az alacsony iskolázottság következtében alacsonyabb a foglalkoztatottsági szint, és magasabb, illetve tartósabb a munkanélküliség, mint más társadalmi csoportok esetében. A gyermekkorú népesség nagy száma miatt, magas az aktív keresőkre jutó eltartottak aránya.

A roma származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatottságának növelését a Munkaügyi Központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni.

Önkormányzatunk a közhasznú- és közcélú foglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti munkavállalási esélyeiket.

Pomáz Város Önkormányzata feladatának tekinti a roma népesség élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerő-piaci integrációjuk elősegítését.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében. A nemzetiségi önkormányzatok önként vállalt feladatai, a teljesség igénye nélkül:

A Pomázi Roma Nemzetiségi Önkormányzat önként vállalt feladatai:

Évente két alkalommal a nehéz anyagi körülmények között élő családoknak élelmiszer csomagot osztanak. Sport rendezvényeket szerveznek és támogatnak (pingpong verseny). Évente megrendezik a majális és a mikulás napi ünnepségeket, erre az anyagi támogatást a nemzetiségi önkormányzat adja. Adminisztrációs segítséget nyújtanak abban az esetben, ha valaki egy nyomtatványt, kérvényt stb. nem tud kitölteni, megírni. Az iskolákkal szoros kapcsolatot tartanak fenn. Segítik az intézményben dolgozó pedagógusok munkáját, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetén a szülő és az intézmény közötti kapcsolattartás esetén. A Pomáz Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, a szociális, egészségügyi intézményekkel együttműködve törekszik Önkormányzatunk a romák életminőségének javítására, a jobb lakhatási körülmények biztosítására, a testi-lelki egészségük megőrzésére, az élethosszig tartó tanulás ösztönzésére.

A Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzat önként vállalt feladatai:

Megszervezik a 70 év fölötti nemzetiségi idősök adventi karácsonyi ajándékozását, alkalmanként 40-50 csomagot osztanak szét. Az évente megrendezésre kerülő régiós nemzetiségi gálára a résztvevők buszkielutazásait támogatják. A busszal történő más programokra a szállításokat is kérés esetén anyagilag támogatják. Az egyházi közösség támogatása, karitas tevékenysége is egyik önként vállalt feladata a német nemzetiségi önkormányzatnak. A nemzetiségi programokhoz, kérés esetén szakkörhöz, osztálykiránduláshoz anyagi segítséget nyújtanak. A nemzetiségi tanulmányokhoz (pl: javaslattétel két tannyelvű iskolába, tovább tanulás esetén) pénzügyi vagy szakmai támogatást nyújtanak. Az óvodákkal és iskolákkal folyamatosan tartják a kapcsolatot, segítik az óvónők és pedagógusok munkáját. A Mesedombi Tagóvodában a német nemzetiségi csoport anyagi támogatásában is szerepet vállalnak.

A Pomázi Szerb nemzetiségi Önkormányzat önként vállalt feladatai:

A Mesevölgyi tagóvodába a szerb óvodáscsoport anyagi és tárgyi (könyvek, technikai eszközök, bútor stb.) támogatása. Mikulás és a szerb hagyománnyal kapcsolatos ünnepeken anyagi hozzájárulást nyújtanak a gyermekeknek. A pomázi szerb gyermekeknek az iskola busz biztosítása, hogy beutazzanak a budapesti szerb tanítási nyelvű iskolába. Az iskola buszt kérésre az óvodások, tánc csoportok, szakkörök részére is biztosítják. A szerb nemzetiségi tábort idén Battonyán, a szerb hittan tábort Siklóson rendezik meg, a pomáziak anyagi és szakmai támogatást nyújtanak a programok lebonyolításához. Támogatják a városi programokat, a föld napján takarítást, szemétszedést és virágültetést.

A Pomázi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat önként vállalt feladatai:

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat évek óta ingyenes szlovák nyelvtanfolyamot támogatja. Két csoportban, egy tanárral, kezdők és haladók számára indítja tanfolyamait. Ez a tanfolyam nyelvvizsgára készít fel, vagy ha valaki felszeretné frissíteni tudását, akkor ingyenesen igénybe veheti a szolgáltatást. Támogatják szerény mértékben a városi programokat.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

3.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során városunkban:	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A városi állampolgárok egészségügyi állapota nem megfelelő, ez a mutató megfelel az országos átlagnak	Az egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a gyermekek és a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.(V.31.) számú határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Gyermek jogairól szóló New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (1991. évi LXIV tv.)
3. cikk

- A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenkifelett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.
- Az Egyezményben részes államok kötelezik magukat arra, hogy a gyermek számára, figyelembe véve szülei, gyámjai és az érte törvényesen felelős más személyek jogait és kötelességeit, biztosítják a jólétéhez szükséges védelmet és gondozást, e célból meghozzák a szükséges törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket.
- Az Egyezményben részes államok gondoskodnak arról, hogy a gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények, hivatalok és létesítmények működése megfeleljen az illetékes hatóságok által megállapított szabályoknak, különösen a biztonság és az egészség területén, valamint ezek személyzeti létszámával és szakértelmével, továbbá a megfelelő ellenőrzés meglétével kapcsolatban.(11. számú táblázat)

11. számú táblázat – A gyermekvédelem rendszere Magyarországon

PÉNZBELI ELLÁTÁSOK	GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÁSOK	HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	gyermekjóléti alapellátások	védelembe vétel
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	gyermekvédelmi szakellátások	családba fogadás
gyermektartásdíj megelőlegezése		ideiglenes hatályú elhelyezés
otthonteremtési támogatás		átmeneti nevelésbe vétel
kiegészítő gyermekvédelmi támogatás		tartós nevelésbe vétel
óvodáztatási támogatás		nevelési felügyelet elrendelése
		utógondozás

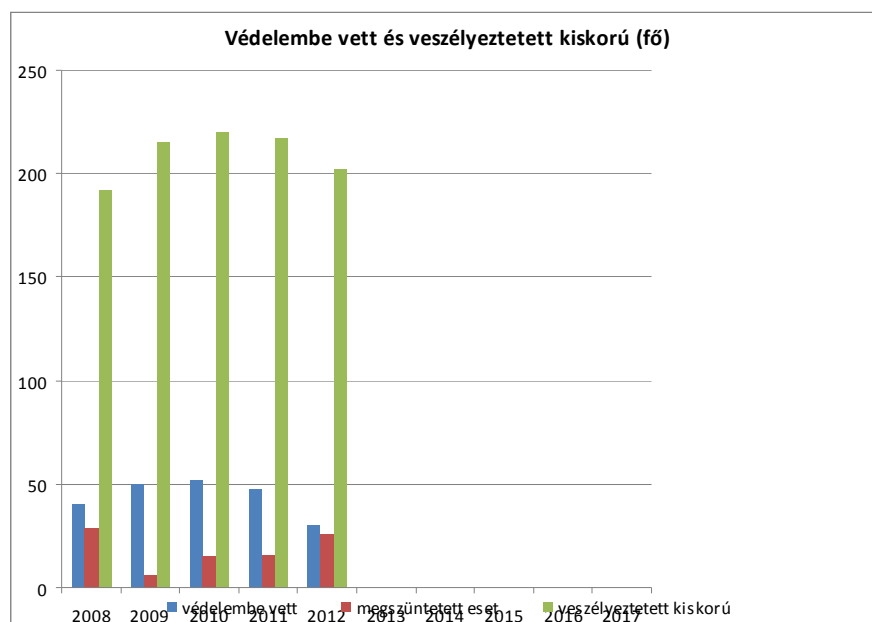
4.2 A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Pomáz Városban a 18 év alatti népesség száma stagnálást mutat, 2008. évben 3767 fő, 2009. évben 3769 fő, 2010. évben 3769 fő, 2011. évben 3741 fő. A védelembe vétel száma nőtt 2008. évben 40 fő, 2009. évben 50 fő, 2010. évben 52 fő, 2011. évben 48 fő, 2012. évben 30 fő.(12. számú táblázat)

12. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	40	29	192
2009	50	6	215
2010	52	15	220
2011	48	16	217
2012	30	26	202

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermekek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít.

Pomáz Város a kötelező feladatok mellett, sok önként vállalt feladatot lát el, amely minden esetben a gyermekveszélyeztetettség kialakulásának megelőzését szolgálja.

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a tartós beteg és a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, ez különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg. Városunk, ezen családok gyermekeinek esélyjavítására vezette be a önként vállalt feladatok keretében a különböző támogatásokat.

Önként vállalt feladatok

Feladatok	Jogszabályhely
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	6/2011.(IV.1.) önk.rend.4§.(2)f.
Gyermekintézmények speciális elhelyezést biztosító intézmények térítési díjának valamint az ezzel kapcsolatos utazási költségek átvállalása	6/2011.(IV.1.) önk.rend. 4§(3).f.

A pénzbeli és természetbeni ellátásokon túl a szolgáltatások köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül, illetve civil szervezetek bevonásával valósul meg.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekvédelem területén hátrányos helyzet (HH), illetve halmozottan hátrányos helyzet (HHH) fogalmának meghatározása nem egységes. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettségi okokat figyelve, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A városban a 18 év alattiak száma stagnál, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma ezzel ellentétben, lassan növekszik. 2008. évben 374 gyermek, 2009. évben 346 gyermek, 2010. évben 461 gyermek, 2011. évben 493 gyermek, 2012. évben 503 gyermek, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem a nyugdíjminimum 130 %-a, illetve 140 %-a (egyedülálló szülő, vagy fogyatékos, beteg gyermek esetén) alatt volt.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen étkezhetnek, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái:

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek védelmét szolgálják a:

- **pénzbeli és természetbeni ellátások:** a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat 6/201.(IV:1.) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló rendeletében található.
- gyermekjóléti alapellátások: a **Gyermekjóléti Szolgálat** szervezi, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: gyógypedagógiai fejlesztés, pszichológus és jogi tanácsadás, információnyújtás kapcsolattartási ügyelet.

Városunkban 2 (önkormányzati és magán) bölcsődéje várja a gyermekeket. A bölcsődébe beiratott gyermekek száma 2008. évben 57 fő, 2009. évben 54 fő, 2010. évben 58 fő, 2011. évben 78 fő.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő

gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjai a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó szervezetek, személyek egészségügyi szolgáltatást nyújtok (védőnői szolgálat, házi orvos és házi gyermekorvos), személyes gondoskodás területén szolgáltatók (családsegítő szolgálat, bölcsődék), közoktatási intézmények (nevelési-oktatási intézmények, nevelési tanácsadó), rendőrség, ügyészség, bíróság, társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok, munkaügyi hatóságok.

2012. évben a közoktatási intézményi feladatok mindegyike ellátott volt a város saját fenntartású intézményeiben:

8 óvoda (önkormányzati és magánóvodák): Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde Pomáz, Jókai Mór utca 2., Mesevölgyi Tagóvoda Pomáz, Beniczky utca 11., Napsugár Tagóvoda Pomáz, József Attila utca 4., Mesedombi Tagóvoda Pomáz, Beniczky utca 84., Mesevár Telephelyóvoda Pomáz, Meselia utca 859. szám alatt önkormányzati óvodák találhatóak. A Tündérbert Óvoda Pomáz, Katona József utca 2., Mese-Kuckó Óvoda és Bölcsőde Pomáz, Mártírok útja 22., Mesekuckó Óvoda Pomáz, Eötvös utca 2. szám alatt magánóvodák találhatóak.

3 általános iskola és 1 szakközépiskola: Sashegyi Sándor Általános Iskola Művészeti Szakközépiskola és Szakiskola Pomáz, Iskola utca 2., Mátyás király Általános Iskola, Pomáz, Mátyás király utca 2., Német Nemzetiségi Általános Iskola Pomáz, Beniczky utca 53. szám alatt találhatóak.

Az **alapfokú művészetoktatás** 2012. évig a városi működtetésű Teleki-Wattay Művészeti Iskolában volt megoldva. A város zeneiskolája országos hírű, sok tehetséges fiatal került ki falai közül.

A városban megoldott az óvodáskorú és az általános iskoláskorú gyermekek elhelyezése.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A bölcsődékben, óvodákban, általános és középiskoláinkban zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végezzük. A védőnői álláshelyek száma évek óta változatlan 7 fő.

A gyermek házi orvosok létszáma évek óta 3 fő.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati **problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek** (Nkntv. 4. § 3. pont).

A **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók** nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A HHH gyermekek száma 2011. évben 493 fő, ezzel szemben 2012. 503 fő évben. Megállapítható, hogy ez a HHH gyermeke számának kismértékű emelkedést mutat. Ezt a kismértékben növekvő gyermekszám tükrében pozitívnak tekinthetjük. További lépésekre van szükség a szülői nyilatkozattételek ösztönzése, a HHH tanulók teljesebb körű felmérése érdekében.

Városunkban 8 (önkormányzati és magán) óvoda, az önkormányzat üzemeltetésében 1 óvoda, 3 tagóvoda és 1 telephelyóvoda működik, a személyi és infrastrukturális feltételei kiemelkedő.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja.

Az Önkormányzati Óvodák esetében összesen 4 fő sajátos nevelésű gyermek, a létszámuk stagnál. SNI szegregáció nincs a tagóvodák között.

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Valamennyi óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik.

Tornaterem valamennyi óvodában van, sajnos városunkban nincs fejlesztő pedagógus, a szülőknek, ezt a problémát saját erőből kell megoldani.

A köznevelési rendszer átalakításával 2013. január 01. napjától önkormányzat fenntartó státuszból működtetői státuszba került. A korai fejlesztés lehetősége, mint önkormányzati feladat megszűnt. A köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított. Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

Prevenációs munkák az önkormányzati óvodákban:

- Egészséges életre való nevelés területén
- Másság elfogadása területén (különböző életkor, egészségi és testi szempontok)
- Tolerancia a csoportba járó gyerekek felé
- Fogyatékosággal élő gyermekek elfogadása

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Problémát jelent az egységes fogalomrendszer hiánya a gyermekvédelem egyes szegmenseiben pl. egészségügy, köznevelés	Rendszeres szakmai és szakmaközi találkozók, fórumok szervezése.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából, illetve az iskolai hiányzásokból adódóan védelembe vettek megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
Város demográfiai mutatók alapján stagnál a gyermekek száma.	Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése.
Fejlesztő pedagógus foglalkoztatása	A városnak törekedni kell, hogy jól képzett szakemberek dolgozzanak a gyermekek egészséges fejlődése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Míg régebben a nőknek a háztartás vezetése és a gyereknevelés jutott osztályrészül, addig napjainkban nekik is dolgozniuk kell, s a család (gyermeknevelés, párkapcsolat) és a karrier között kell megteremtenuik az egyensúlyt, ami nem könnyű. Statisztikai adatok is igazolják azt, amit amúgy is tudunk: a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyeik sokkal jobbak, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem. Magyarországon egyébként a nők egyenjogúsága közel azonos a közép-kelet-európai régióval.(13. számú táblázat)

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a standard szempontok és problémák tekintetében.

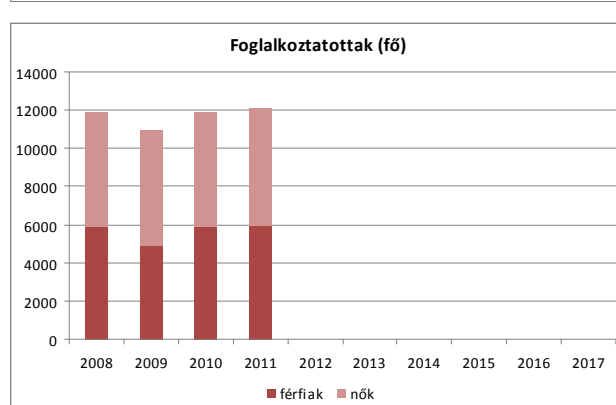
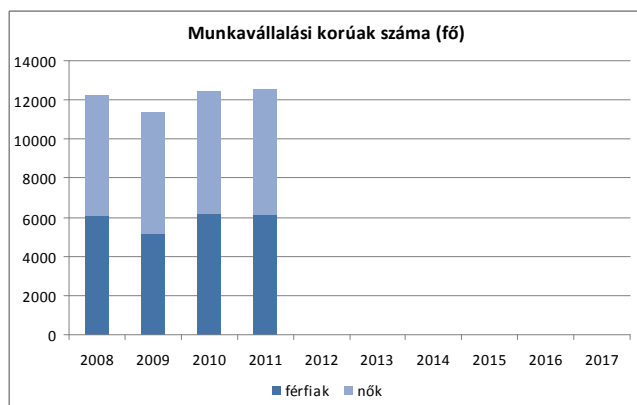
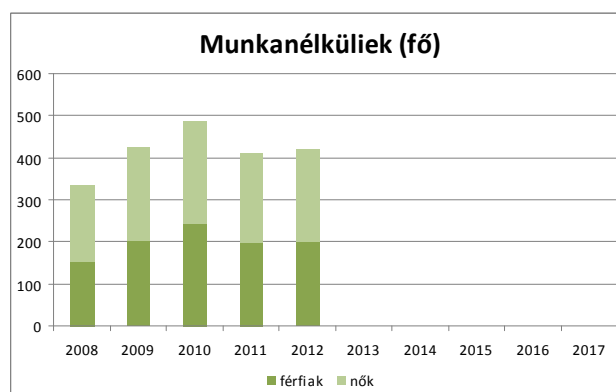
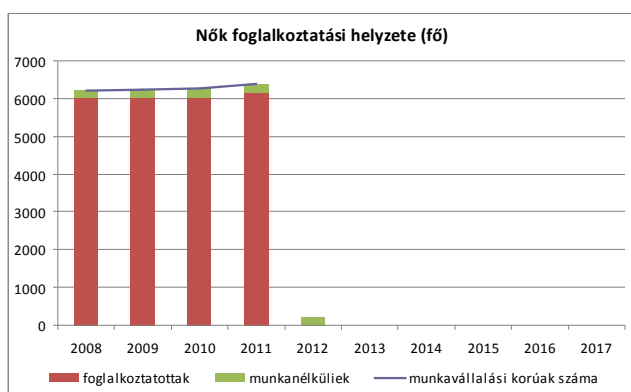
A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 2011. évben 51,38 %-a nő (8.903 fő);
- a női lakosok kevesebb, mint fele 18-54 éves tehát aktív korú (4575 fő) (26,40%);

13. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	6072	6209	5918	6030	154	179
2009	5134	6244	4931	6019	203	225
2010	6178	6273	5935	6028	243	245
2011	6176	6391	5978	6178	198	213

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

14. számú tábla *Városban* a regisztrált munkanélküli nők aránya és száma az állandó népességből a 15-64 év (aktív korú) az alábbiak szerint alakult:

	Nők	Férfiak
2008. évben	179 fő	154 fő

2009. évben	225 fő	203 fő
2010. évben	245 fő	243 fő
2011. évben	213 fő	198 fő

A nem szerinti megosztásban a nők „vezetnek”.(14. számú táblázat)

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. (13. számú táblázat) Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Az oktatásban is a nők vezetnek. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők, és rövidebb ideig ülnek iskolapadban. Mindezzel együtt is a munkaerőpiacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak, bár a kereső munka szerepe és a nők önálló karrierigénye iskolázottságuk függvényében nő. Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják családi kötöttségeik, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak hivatástudatból vagy megélhetési kényszerből. A helyzet 2009-ben a világgazdasági válsággal összefüggésben, annyiban változott, hogy a munkáltatók gazdasági okból szélesebb körben választották megoldásként ezt a foglalkoztatási módot.

5.2 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

5.3 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Városban a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek minden igényt kielégít, váró lista nincs. (15. számú táblázat)

Pomáz Város igyekezett a nők helyzetét, a gyermekvállalást megkönnyíteni, széles, mindenki számára elérhető szociális háló kialakításával, bölcsődei, óvodai férőhelyek biztosításával a városban élők gyermekesek számára.

15. számú táblázat – bölcsődei férőhelyek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma
2008	2	57
2009	2	54
2010	2	58
2011	2	78

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A munka világába való visszatérést segítő, az Önkormányzat gondozási díjban a nehéz anyagi körülmények között élő családoknak kedvezményt ad a Bölcsődékben, ezzel is könnyítve a családok helyzetét.

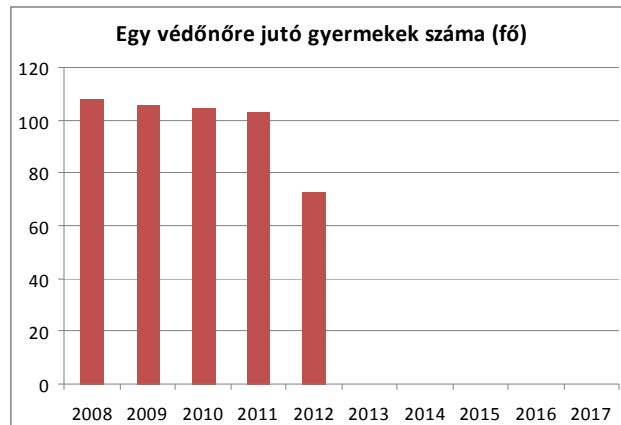
5.4 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. (16. számú táblázat) Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

16. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	7	108
2009	7	106
2010	7	105
2011	7	103
2012	7	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A területi és az iskolavédőnők az alábbi problémákkal szembesülnek nap, mint nap:

Területi védőnők:

- Megélhetési nehézségek, anyagi problémák miatt nő a feszültség a szülők között
- Munkanélküliségből adódó családi problémák kezelésében segítségnyújtás
- Gyakori a válás és a gyermekeit egyedül nevelő anya
- Gondot jelent sok családnak a gyógyszerek kiváltása, pedig nem tartoznak a segélyezetttek körébe
- Romlik a táplálkozás minősége
- Férőhely hiány miatt nehéz a gyermekközösségbe való elhelyezés
- Tájékoztatás adása hivatalos ügyek intézésében
- Karitatív segítségnyújtás rászoruló családoknak: pelenka, ruha, játék adományozása
- Gyermeknevelési, párkapcsolati, anyák lelki problémáira segítségnyújtás, tanácsadás

Iskolavédőnők:

Az iskolákat ellátó védőnők rendszeres kapcsolatot tartanak az iskolai gyermekvédelmi felelősökkel, megbeszélve tapasztalataikat a gyermekek egészségi állapotáról szociális, szocializációs helyzetükre tekintettel.

- Stressz helyzetek kezelése
- Szakorvosi vizsgálatok elvégzésének hiánya esetén felvilágosítás
- Egészségkultúra hiányosságai, egészségmegőrzés fontossága
- Gyógytestnevelésre figyelem felhívás
- Egészségkárosító szerek, helytelen táplálkozás hatása, tanácsok adása

5.5 A nőt érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőt, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A családban lévő konfliktusok kezelése vagy egyéb problémák kezelése érdekében sok esetben a nők azok akik segítséget kérnek.

5.6 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja, mivel városunkban nem működik ilyen intézmény.

5.7 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében csak 3 nő található, igaz, hogy az alpolgármesterünk nő. A Hivatal középvezetőinek közel 90 %-a nő. Ha az önkormányzati intézmény hálózat felső vezetését vizsgáljuk, akkor közel 90 %-a nő.

5.8 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

Pomáz város vezetése a Szelistye lakópark kialakításánál egy közkedvelt, európai szintű játszóteret alakított ki a kisgyermekes családok számára. A Klisza dombra a különböző civil szervezetek színes programokat szerveznek a gyermekes családok részére, melyen minden korosztály szívesen részt vesz. A város környéke kedvelt kiránduló hely, ez nem csak az idősebb korosztály kedvelt szórakozása, hanem a kis és nagy gyermekes családoké is. A kialakítás alatt lévő Alceveica területén is a város vezetése egy szabadidő központ kialakítását tervezi, ahol nem csak a kis és nagy gyermekes családok, hanem minden korosztály egymás mellett tudja használni a létesítményt.

A Pomázi Művelődési Ház folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bállok, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

A minden évben megrendezésre kerülő Pomáz Város Napja színes kínálatával, minden korosztály számára programot nyújt.

5.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása, további építése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú; és
- hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint

- özvegyi járadék.

Pomáz népességének összetételében a 60 év feletti aránya kismértékben emelkedő tendenciát mutat. A népesség öregedésével a háztartások korösszetétele is megváltozott városunkban.

Jellemző, hogy egyre több az olyan háztartások száma, melyben csak idős emberek élnek, a felmérések alapján a háztartásoknak mintegy az egyharmada egyszemélyes. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn. A szociális helyzet általában az egyedül élők esetében mutat alacsonyabb szintet. Általánosnak mondható, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat – még a megözvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal – megpróbálnak önállóan élni. Ragaszkodnak a több évtizede megszokott lakókörnyezetükhöz, biztonságban érzik magukat abban a közegben, ahol régóta élnek.

Az idős lakosság gazdasági, szociális helyzetét, életkörülményeit általában a lakáshelyzettel, a jövedelemmel, a fogyasztás szerkezetével és színvonalával lehet jellemezni.

A városban az időskorú lakosság többsége tulajdonosként él lakásában. A városi lakások sajátosságaira (nagy alapterületű, kertes házak, pincés vagy szuterénes, emelt lakások) tekintettel a lakások fenntartási költségei magasak. A városban élő idősök lakáskörülményeire jellemző, (a 1970-es évek építkezési trendjének sajátossága volt) hogy sokan egyedül laknak 80-100 négyzetméter alapterületű ingatlanokban, melyet nyugdíjukból csak nehezen tudnak fenntartani, a lakás korszerűsítésére anyagi lehetőségük nincs, így az idősök által lakott lakások legtöbbször a lakásberendezéseket illetően felújításra szorul.

Az városban élő időskorúak esetében elmondható, hogy vannak idősök, akik viszonylag magas nyugdíjból élnek, vannak, akik kis nyugdíjból élnek, és vannak, akik alapvető megélhetési gondokkal küzdenek, melyet önerőből megoldani nem képesek, és ezáltal önkormányzati gondoskodásra szorulnak. Az alacsony jövedelemmel rendelkező nehéz élethelyzetben lévő idősök nyugdíjuk kiegészítéseként kérelmükre eseti segélyben részesülhetnek.

Míg az időskorú háztartások legnagyobb kiadási terhet korábban az élelmiszerekre fordított költségek képezték, a második helyet a lakásfenntartási költségek, a harmadik helyet pedig az egészségügyre fordított kiadások jelentették, addig napjainkra ez az arány eltolódott. Az időskorúak által vezetett háztartásokban élők – a növekvő energiaárak következtében – egyre többet fordítanak a lakásfenntartásra. Mivel a lakásrezszi kiadás a lakás méretétől, minőségétől, fűtési módjától, és felszereltségétől is függ – s mint azt korábban kifejtettük, ezen a téren az időskorú lakosság van a leghátrányosabb helyzetben – a növekvő lakásfenntartási költségek igencsak megterhelik a nyugdíjból élőket. Ennek kompenzálására a lakásfenntartási támogatást nyújt a városban élőknek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok többsége – amennyiben ezt egészségi állapotuk és a jogszabály lehetővé teszi – szívesen vállalna továbbra is munkát jövedelme kiegészítése érdekében. A tapasztalatok alapján erre leginkább csak akkor nyílik lehetőségük, ha a jogszabály engedi, és ha speciális tudással rendelkeznek.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás színvonalát igyekeznek a város évről, évre növelni. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a város minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik.

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az életkor előrehaladásával az időskorúak egészségi problémái megnőnek, egyre gyakrabban szorulnak orvosi kezelésre: utalják őket szakorvoshoz vagy kezelik őket kórházakban. A város időskorú lakosság arányára tekintettel kiemelt figyelmet érdemel az egészséggel való törődés: a helyi szükségletekhez igazodó egészségügyi szolgáltatások széleskörű hozzáférhetővé tétele, az egészséges életmódról való tájékoztatás. A városban évente kétszer nagy sikerrel kerül megrendezésre az Pomáz Város Egészség Klubja által rendezett egészség nap, mely ingyenes egészségügyi szűrővizsgálatokra és tanácsadásokra ad lehetőséget. Pomáz Város a gyógyszeres számlák kifizetéséhez méltányos közgyógyellátás biztosításával nyújt segítséget.

Azt idősek részére a szociális törvényben meghatározott alapszolgáltatások valamennyi formáját biztosítja Önkormányzatunk.

Az idősellátás kötelező és önként vállalt feladatai városunkban:

Étkeztetés

Pomáz Városában az Étkeztetést a Pomázi Szociális Szolgáltató Központ – Idősek Napközbeni Ellátása csoport látja el.

Az 1993. évi III. törvény 62. § szerint étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. (17. számú táblázat)

Étkeztetésben kell részesíteni azt az igénylőt, illetve általa eltartottat is, aki kora vagy egészségi állapota miatt nem képes az étkezésről más módon gondoskodni.

A városban az étkeztetés több évtizede óta az év minden munkanapján meleg étel biztosításával történik. Az étkeztetés igénybe vehető:

- házhoz szállítással az év minden munkanapján
- hetente 5x (hétfőtől-péntekig),

17. számú táblázat – étkezést igénybevevők nem és korcsoportonkénti megoszlása 2012. évben

(2012. 12. 31-es adat)

Életkor	Férfi (fő)	Nő (fő)
18-39 éves	-	-
40-59 éves	5	2
60-64 éves	2	5
65-69 éves	2	2
70-74 éves	4	2
75-79 éves	2	8
80-89 éves	6	17
90-x éves	-	2
Összesen:	21 fő	38 fő
Összesen	59 fő	

Házi segítségnyújtás

A szolgáltatás célja az 1993. évi III. törvény 63. § alapján, hogy az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, saját lakókörnyezetében biztosítsa. (18. számú táblázat)

A fő ellátotti csoport a város időskorú lakossága, de a szolgáltatást biztosítani kell azoknak a pszichiátriai betegeknek, fogyatékos személyeknek, valamint szenvedélybetegeknek is, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek.

18. számú táblázat – Házi segítségnyújtást igénybe vevők igénybevevők nem és korcsoportonkénti megoszlása 2012. évben (2012. 12. 31-es adat)

Életkor	Férfi (fő)	Nő (fő)
18-39 éves	1	-
40-59 éves	-	-
60-64 éves	-	-
65-69 éves	-	-
70-74 éves	-	1
75-79 éves	-	1
80-89 éves	1	2
90-x éves	-	-
Összesen:	2	4
Összesen:	6 fő	

Nappali ellátás

Az idősök nappali ellátását a Pomázi Szociális Szolgáltató Központ – Idősök Napközbeni Ellátása csoport látja el.

A nappali ellátást, a szociális törvényben meghatározott feladatai szerint a saját otthonukban élő, részben önellátó, de egészségi állapotuk, idős koruk miatt szociálisan, mentálisan támogatásra szoruló személyeknek nyújt napközbeni tartózkodásra, közösségi együttlétre lehetőséget. (19. számú táblázat)

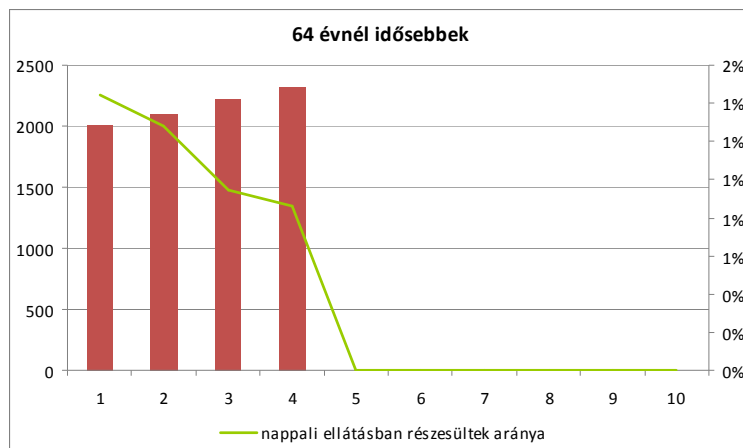
Azok az idősök, akik a városban élnek, közösséget, kellemes időtöltést, színes programokat, személyes gondoskodást és törődést kaphatnak az SZSZK-ban. A hét minden napján nyitva tartanak, és szakképzett személyzettel fogadják az ellátottakat. A (20. számú táblázat) táblázat mutatja, a nappali ellátásban részesülő idősorúak nő és férfiak eloszlási arányát.

19. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idősorúak száma	
	fő	fő	%
2008	2007	29	1%
2009	2104	27	1%
2010	2225	21	1%
2011	2327	20	1%

20. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülők időszerűak nem szerinti megoszlása

Életkor	Férfi (fő)	Nő (fő)
18-39 éves	-	-
40-59 éves	-	-
60-64 éves	-	-
65-69 éves	-	-
70-74 éves	-	2
75-79 éves	-	5
80-89 éves	1	11
90-x éves	-	3

Az Időszerűak Átmenet Gondozóháza (szakosított ellátás)

Pomáz Város időskorú lakosai számára bentlakásos formában gondozási szükségleteik kielégítését jelenleg 18 fő veszi igénybe a szolgáltatást.

Az intézmény olyan 18. életévüket betöltött – elsősorban idős - személyek számára nyújt ellátást, akik átmenetileg önmagukról gondoskodni nem tudnak, illetve családi helyzetük nem teszi lehetővé a saját otthonukban történő gondozást. (21. számú táblázat)

A Gondozóház átmeneti jelleggel, legfeljebb egy évi időtartamra nyújt teljes körű ellátást. Ha az ellátásban részesülő családi környezetébe nem helyezhető vissza, illetve más intézménybe ellátását nem tudják biztosítani, akkor kérheti a gondozóházi elhelyezésének további egy évvel történő meghosszabbítását.

21. számú táblázat - 2012. évben (2012. 12. 31-es adat) nem és korcsoportonként Az Átmeneti Gondozóházat igénybevevők megoszlása

Életkor	Férfi (fő)	Nő (fő)
18-39 éves	-	-
40-59 éves	-	1
60-64 éves	-	-
65-69 éves	-	-
70-74 éves	-	-
75-79 éves	-	2
80-89 éves	2	6
90-x éves	1	6
Összesen:	3	15
Összesen:	18 fő	

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Városunkban nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az idős emberek ne szigetelődjenek el a közélettől, a mindennapoktól, a város problémáitól. Pomáz város vezetőinek fő törekvése, hogy a város idősei otthonosan érezzék magukat lakókörnyezetükben, hogy részesei legyenek a város életének, történéseinek, aktívan közreműködjenek a helyi problémák megoldásában és adják át évtizedes tapasztalataikat a jövő nemzedékének.

Az SZSZK a közösségszervezés fontos helyszíne, mely lehetőséget biztosít a hiányzó családi gondoskodás pótlására, napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a szabadidős programoknak (színházi előadások, zenés táncos rendezvények, ünnepek), mert felbecsülhetetlen mentális támogatást jelentenek az idős emberek mindennapi életéhez. Az SZSZK programok a teljesség igénye nélkül:

Állandó programok, napi, heti vagy havi rendszerességgel:

- Felolvasás, imádkozás, éneklés: minden nap, 9.30-10.00
- Gyógytorna: minden hétfőn és csütörtökön, 10.00-11.00 óra között (havi 8 alkalom)
- Bibliaóra, beszélgetés: páratlan heteken, kedd, 10.00-11.30-ig (havi 2 alkalom)
- Istentisztelet (református lelkész által): hónap utolsó szerdája, 10.00-11.00 (Havi 1 alkalom)
- Növényismereti előadás (Dr. Gyórfy S.): hónap második szerdája, 10.00-11.30 (havi 1)
- Zeneiskolások műsora: minden hónap harmadik csütörtökén, 14.00-14.30 (havi 1)
- Óvodások látogatása: minden hónap harmadik csütörtökén, 10.00-11.15 (havi 1)
- Pedikúr: minden második csütörtök (havi 2)
- Fodrász: minden második péntek (havi 2)
- Egészségügyi előadás: havi 1 alkalom
- Születésnapok, névnapok ünneplése: havi 1 alkalom
- FilmKlub: havi 1 alkalom
- Csoportos beszélgetés: havi 1 alkalom
- Irodalmi délelőtt: havi 1 alkalom
- Ezekon kívül: kézműves foglalkozás, sütés, zenehallgatás, felolvasás, társasjáték, kvízparti, stb.
- Alkalmadtán megtekintjük a városban lévő kiállításokat, ellátogatunk író- olvasótalálkozókra, egészségnapokra és más egyéb városi programokra (Pl.: Város Nap)
- Közös ünnepeink továbbá az egyházi, állami és nemzeti ill. nemzetközi napokat! (pl.: Karácsony, Húsvét, Aug. 20., Márc. 15., Idősök Világnapja, Anyák Napja, stb.)
- Közös beszélgetés formájában említésre kerülnek az év jeles „Zöld” Napjai is. (pl.: okt. 4. Állatok világnapja)

Kiemelkedő programok, havi bontásban:

- Január: Szerb Karácsony (óvodások)
- Február: Farsang
- Március: 2013 perc foci; Húsvéti megemlékezés; Nő nap
- Április: Bolondok Napja (vetélkedő, stb.); Költészet Napja
- Május: Majális
- Június: Kirándulás a környékben (Visegrád, Esztergom, Skanzen, Szurdok)
- Július: Aratási vigadalom
- Augusztus: Kirándulás a környékben (Visegrád, Esztergom, Skanzen, Szurdok)
- Szeptember: Szüreti multság
- Október: Idősök Világnapja alkalmából különböző rendezvények
- November: Márton napi vigasság
- December: Mikulás, Luca nap, Karácsony

A rendszeres és időszakos programok segítenek kimozdítani az időseket a korukra jellemző visszavonultságból, ezzel is segítve a társas kapcsolatok minőségének javulását. A programok célja, hogy az idős emberek a passzív időtöltést olyan aktívra cseréljék fel, mely örömet, kikapcsolódást jelent számukra.

Civil szervezetekkel karöltve folyamatosan tájékoztatjuk az idős lakosságot az igénybe vehető szociális ellátások köréről (tájékoztató kiadványok, helyi újság és Tv).

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely biztosítja az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét és szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését. Pomáz Városában egy magáncég a HELP BOX üzemeltetésében, térítéses formában vehető igénybe.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Pomáz Városában a demográfiai mutatók tükrében a lakosság összetétele alapján az idősek száma folyamatosan nő. Az idősek közül egyre többen lesznek a szociálisan rászorult. Életkoruk alapján azonban az egészségi állapotukban rendkívül gyorsan állhat be változás, amelyre a család nem feltétlenül tud megoldást találni, vagy adott esetben a család nem tartózkodik az idős ember napi közelségében. Sok idős egyedül él, hozzátartozók nélkül, ellátásuk azonban nem minden esetben megoldott. Az ilyen egyedül élő idős emberek védelmében történt az Szociális Szolgáltató Központ létrehozása.

Az Önkormányzat célja egyrészt kapcsolatteremtési lehetőség létrehozása, másrészt az önkormányzat által nyújtott széleskörű szolgáltatások, ellátások megismertetése, illetve az azokhoz való hozzájutáshoz történő segítségnyújtás.

Az időskorúak arányának jövőbeli alakulása – a viszonylag változatlan anyagi helyzetük és az időskor természetes velejárójaként jelentkező egészségi problémáik miatt – meghatározza az önkormányzati feladatvállalás iránti igényeket, és irányt mutat Pomáz Város Önkormányzatnak az időskorúak támogatási rendszerének és az idősellátás intézményeinek további fejlesztéséhez.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	Megoldások
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák.	Helyi média bevonásával nyilvánosság eszközeinek bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Pomáz Város fogyatékkal élők többsége mozgásszervi fogyatékos. A fogyatékossgal háttérben sokszor több tényező bonyolult kölcsönhatása áll, ilyenek lehetnek testi, pszichológiai, szociális vagy örökletes tényezők.

22. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek	egészségkárosodott személyek	szociális
2008	106	7	
2009	94	10	
2010	100	12	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak, iskolai végzettségük is elmarad a társadalom egészséges tagjaikétól, ami tovább rontja elhelyezkedési esélyeiket. A fogyatékossgal típusa is meghatározza a fogyatékkal élők gazdasági aktivitását. Legnehezebb helyzetben az értelmileg akadályozottak, vakok és mozgássérültek vannak. A fogyatékkal élőknek tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. (22. számú táblázat)

A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély. Ezen ellátások szűkös megélhetést biztosítanak számukra.

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása.

A szociális ellátások területén a fogyatékossgal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

Pomáz Város Önkormányzat szociális és egészségügyi intézményei biztosítják a fogyatékkal élő személyek lakókörnyezetükben történő ellátását, illetve a lakáson kívüli közszolgáltatások elérését.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2012. évben átlagosan 97 fő), az időskorúak járadékában (2012. december hónapban 6 fő), súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásban (2012. évben átlagosan 23 fő) súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén (2012. decemberében 65 fő), részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Pomáz Város Önkormányzat célja a fogyatékkal élők integrációjának megvalósítása. A városban található intézmények nagy részének akadálymentesítését megoldották

A tömegközlekedési megállók és HÉV állomás használatát az akadálymentes, burkolt járdán történő megközelíthetőséggel, a buszváró öblök megfelelő kiépítésével, a tömegközlekedési járműbe beszállás, illetve abból kiszállás lehetőségével, alacsony padlójú tömegközlekedési jármű használatával kell biztosítani. A járatok ilyen irányú fejlesztése a tömegközlekedési szolgáltató feladata.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Új közhasználatú építmények elhelyezése során biztosítani kell a mozgásukban korlátozott személyek részére is a biztonságos és akadálymentes megközelíthetőséget.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az akadálymentes környezet (közszolgáltatást nyújtó intézmények, közlekedési útvonalak, burkolatok) nem 100 %-os	A közszolgáltatást nyújtó intézmények és a kerület közlekedési útvonalainak teljes akadálymentesítése
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az egészségügyi prevenciószolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Pomáz Városában a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. Az ünnepkörökhöz kötődően (húsvét, karácsony) csomagokkal támogatja tagjaikat az Önkormányzat.

Látható, hogy sokrétű a civil társadalom, a közfeladatok ellátásában sok civil szervezet vesz részt az alábbi területeken:

- az oktatás-nevelés terén a közfeladatot ellátó szervezetek
- a közrendet, közbiztonságot támogató szervezetek
- az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén tevékenykedő szervezetek
- a célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek száma

- egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató közszolgáltató szervezetek száma

Pomáz Város területén jelenleg négy nemzetiségi önkormányzat működik:

- Pomázi Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Pomázi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Pomázi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat
- Pomázi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat

A jogszabály szerint nemzetiségi önkormányzati bevételek forrása különösen: állami költségvetési támogatás, egyéb támogatások (önkormányzati), a saját bevételek, vállalkozási bevételek, a vagyonának a hozadéka, az anyaországi és egyéb adományok, az átvett pénzeszközök.

Állami támogatás

Nemzetiségi Önkormányzatok általános támogatására 2013. első félévében 221.833.- forint/ nemzetiségi önkormányzat került lehívásra.

Önkormányzati támogatás

A nemzetiségi önkormányzatoknak pályázat benyújtásával tudnak az Önkormányzattól támogatást kérni, ha megjelölik a pontos cél a használatra, ezt polgármesteri keretből elégítik ki.

Pomáz városában sok civil szervezet is működik melyek, színes és izgalmas programjaikkal várják az érdeklődőket.

Egyik ilyen szervezete a Szent Miklós Alapítvány mely

- Családsegítő Szolgálat révén szociális munkát végez. (mely kötelező önkormányzati feladat)
- Önkéntes csoportokat működtet.
- Aktívan részt vesz kulturális értékeink meg-ismertetésében – hangversenyeket, kiállításokat, közérdeklődésre számot tartó témákban előadásokat szervez.
- Fiatalok körében a szabadidő hasznos eltöltését segítve, nevelési feladatokat lát el.
- A családok fontosságát előtérbe állítva, évente megszervezi a Családok Napját.
- Minden évben 200 - 500 gyermeknek szerez örömet a testvérvárosunk, Oberhausen által adományozott Mikulás ajándékok szétosztásával.
- Kápolnájában a római- és görög katolikus egyház szertartásait tartják.
- Fenntartja az épületet és a hozzá tartozó parkot, ahol játszóteret működtet, amely a kisgyermekes családok nagy segítsége.
- A házban működő Karitászt raktár az arra rászorulókat szolgálja. Az önkormányzat szorosán együtt működik

Szolgálat, mely segítséget nyújt kiemelten közhasznú tevékenysége által:

- a családok és idős korúak szociális és egyéb problémáik megoldásában

- a hátrányos helyzetben élőknek, esélyegyenlőségük elősegítésében
- a gyermekek és ifjúság védelmében,
- a felnövekvő nemzedéknek, képességeik, ismereteik fejlesztésében,
- kulturális értékeink megőrzésében, terjesztésében
- az egészségmegőrzésében, a betegség megelőzésében
- a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítésében
- az emberi és állampolgári jogok védelmében

Szent Miklós Alapítvány Érte, Érted, Egymásért Családsegítő Szolgálat

- Információnyújtás: szociális ellátási formákról, igénylés módjáról, álláslehetőségekről
- Hivatalos ügyek intézésének segítése
- Krízishelyzetben segítségnyújtás
- Életvezetési tanácsadás
- Egyének, családok kapcsolatkézségének javítása
- Segítő beszélgetés, ha nincs kivel megosztani érzéseit, problémáit
- Iskoláskorú gyerekeknek szabadidős programok
- Hátrányos helyzetű gyermekek nyári táboroztatása

KAPOCS SZÍVESSÉGI HÁLÓZAT

- Az intézmény mindenki számára nyitott, igénybevétele önkéntes, semmilyen szociális, etnikai, vallási, egészségi megkülönböztetés alapján nem korlátozott.

Önkéntes csoportjai

Idős klub

Résztevői többnyire nyugdíjas emberek, akik a rendszeres összejövetelek által egymásra figyelő szeretet-közösséggé váltak. Kéthetente kedden du. ½ 4-kor tartják találkozóikat. Legtöbbször tea és keksz mellett folyik beszélgetésük. Meghívásukra időnként egy-egy önkéntes előadó megosztja velük élményeit, tudását. Az elmúlt években alapítványi támogatással és pályázati pénzből sikerült évi egy alkalommal kirándulást szervezni. Ilyenkor távolabbi vidékeket látogattak meg (Majk, Győr, Ópusztaszer, Tata, Szeged stb.). Programjaik között szerepel egy-egy múzeumlátogatás, környékbeli városok megtekintése (Avar kincsek, Eszterházy, Tiffany kiállítás, Fót, Gödöllő)

Sérültek csoportja

A csoportot, tagjai szellemi és mozgássérült fiatalok. Számos fiatal önkéntes segítő aktív közreműködésével a meg növekedett csoport folyamatosan működik. Évközben havonta a Római Katolikus Plébánia hittantermében jönnek össze. Ezen kívül közös kirándulások, színház- és mozi látogatások, kerti partik szerepelnek programjaik között. Csoportjukat minden nyáron egyhetes táborozásra viszik. A csoport a Hit és Fény lelkeségi mozgalomhoz csatlakozott. Programjaikban hangsúlyt kapnak a keresztény értékek és a „kicsinyek” Isten adta értékeinek felfedezése.

NOE csoport

A Nagycsaládosok Országos Egyesületének helyi csoportjaként működik. Legfontosabb feladata – összhangban az országos egyesület céljával – a családok érdekeinek képviselése, a hasonló problémákkal szembesülő családok összefogása, programok szervezése, részvétel a helyi közösségi programokban. Sorainkba három- és több gyermeket nevelő családok tartoznak, de bárki csatlakozhat, aki egyetért a fenti elvekkkel. Éves tagdíjfizetés az Országos Egyesületnek történik. Programjaink: Családi nap a Szent Miklós Alapítvánnyal közösen, nyári Hagyományőrző tábor gyerekeknek, alkalmanként kézműves foglalkozások szervezése, részvétel a Pomáz Napja rendezvényén, évente az idősek, egyedülállók karácsonyának megszervezése.

Tesz-Vesz Klub

Céljuk a kézművesség mindenféle technikájának megismertetése, elsajátítása, de helyet kapott a főzés és varrás fortélyaisával való ismerkedés is. Szívesen részt vállalnak az Alapítvány rendezvényein – pl. Családok napja, Őszi tábor, stb. – gyermek kézműves foglalkozások levezetésében.

Korrepetáló Csoport

Több éve működő csoport a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeket segíti egyéni foglalkozás keretében, korosztálytól függetlenül.

Folyamatos az adományok gyűjtése és tovább adása az élelmiszer és ruha adományok a karitásztáron keresztül a nagyobb tárolási területet igénylő tárgyak, mint pl. bútorok háztartási gépek ezeket a KAPOCS SZÍVESSÉGI HÁLÓZAT közvetíti.

A Pomáz Város területén működő alapítványok, egyesületek a teljesség igénye nélkül:⁹

1. A58 Postagalamb Sportegyesület
2. A30 Postagalamb Sportegyesület
3. Pomázi Állatvédő és Állatsegítő Egyesület: <http://www.pomazikutyak.hu/>
4. Csata László Gazdakör
5. "Együtt egymásért" Pomázi Nagycsaládosok Csoportja
6. Emberséggel, Kultúrával Pomázért
7. "Felzárkózunk" Alapítvány
8. Holdvilág-árok Országjáró és Kulturális Egyesület
9. Honalapítás Emlékmű Egyesület
10. Huncutka Alapítvány (Napsugár óvoda)
11. Icuri-picuri Alapítvány (Hétszínvirág óvoda)
12. Pomázi Városi ICO Sport Egyesület
13. Kőhegyi Kertbarátok Köre Egyesület
14. Márka-Dera Alkoholmentes Önségítő Egyesület
15. Napsugár Alapítvány (Német Nemzetiségi Általános Iskola)
16. Opanke Hagyományőrző Kulturális Egyesület
17. Plébánia Karitásztáron Csoport
18. Pomáz Baráti Társaság
19. Pomáz Ifjúsági és Sport Alapítvány

⁹ www.pomaz.hu

20. Pomázi Falu-Ház Egyesület
21. Pomázi Horgászegyesület
22. Pomázi Kertbarátok Porpáczy Aladár Klubja
23. Pomázi Lavina DSE
24. Pomázi Művészek Társasága
25. Pomázi Nebulókért Alapítvány
26. Pomázi Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület
27. Pomázi Polgárórség
28. Pomázi Szerb Kisebbségért Alapítvány
29. Pomázi Tűzoltó Egyesület <http://www.tuzoltosag-pomaz.hu/>
30. Sashegyi Sándor Alapítvány
31. Sashegyi Sándor Baráti Társaság
32. Szent Cecília Kórus
33. Testvérműzsák Alapítvány
34. Szent Tarzícusz Cserkészcsapat
35. Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom
36. Pilisi Siklórepülő Egyesület
37. Sleep Walkers Motoros Club
38. Szent Miklós Alapítvány
39. Pomázi Zenei Egyesület
40. Pomázi Cigányokért Alapítvány
41. Pomázi Református Gyülekezetért Alapítvány
42. Mozgássérültek Közép-Magyarországi Regionális Egyesületének Helyi Pomázi Szervezete
43. „Őszi Napfény” Alapítvány az aktív időskorért
44. Magyar Vár Alapítvány
45. Körte-Muzsika Alapítvány
46. Pomázi Városszépítő Alapítvány
47. Gyógyfoglalkoztatók Országos Egyesülete
48. Kráter Műhely Egyesület <http://www.krater.hu/krater.php?do=7&action=a>
49. Pomázi Klímakör <http://sites.google.com/site/pomaziklimakor/>
50. KÉVE Közösségfejlesztő és Szabadművelődési Alapítvány <http://kevealapitvany.hu/>
51. Pomázi Lokálpatrióták Egyesülete <http://www.pomazilokalpatriotak.hu/>

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a Pomáz város Polgármesteri Hivatalban dolgozó szakemberek közigazgatási, vagyongazdálkodási, közigazgatási referens, szociális, beruházási, adóügyi, munkaügyi, pénzügyi, szervezési, gyermekjóléti dolgozók, köznevelési, közművelődési, egészségügyi, gyermekjóléti, munkatársak, az SZSZK, a Családsegítő, Óvodavezető. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. Az Önkormányzat honlapján www.pomaz.hu elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység megelőzése	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása
	Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése
	Pomáz városában lakó állampolgárok egészségi állapota nem megfelelő	Szociális és egészségügyi szakemberek bevonásával az egészségügyi szűrővizsgálatok népszerűsítése
Gyermekek	Fejlesztő programok szervezése gyerekeknek	Rendszeres szakmai találkozók
	Veszélyeztetettségi megelőző programok szervezése	Programok szervezése, szakemberek képzése és alkalmazása, fejlesztő pedagógus alkalmazása
	A demográfiai mutatók alapján a gyermek létszám növelése	Az intézmények befogadó képességének vizsgálata, gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése, bővítése.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	Szociális és közművelődési szolgáltatások bővítése
	A morbiditási (daganatok, szív- és érrendszeri betegségek stb.) statisztika adatai nem jók	Szociális, egészségügyi szolgáltatások bővítése
	Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése	Generációs programok szervezése
	Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák eloszlása	A nyilvánosság eszközeinek bővítése, helyi média, újság stb.
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas a női munkavállalók körében	Képzési programok körének bővítése, korszerű ismeretek szerzése
	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése, az önkormányzat az ellátásköltségeinek egy részét átvállalja
	A magányérzet kialakulása családi konfliktusokhoz vezethet	Szabadidős programok szervezése, zöldterületek, közparkok felújítása, építése
Fogyatékkal élők	Az akadálymentes környezet aránya nem 100%-os	Folyamatos és ütemezett akadálymentesítés
	A közszolgáltatásokhoz, kultúrához való hozzáférés nem akadálymentes	Kommunikációs és információs akadálymentesítés

	Egészségügyi, prevenciós szolgáltatásokhoz, szűrővizsgálatokhoz a hozzáférés nem teljes körű	Az egészségügyi szűrővizsgálatokhoz, prevenciós szolgáltatásokhoz való szűrővizsgálatokon való részvétel
--	--	--

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása	Népjóléti Csoport Munkaügyi Központ Pomázi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Szociális Intézmény
	2. Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése	Szociális ügyekkel foglalkozó intézmények, csoportok, civil szervezetek tagjai Szociális Intézmény
	3. Szociális és egészségügyi szakemberek bevonásával az egészségügyi szűrővizsgálatok népszerűsítése	Egészségügyi Intézmények Szociális Intézmények Szociális ügyekkel foglalkozó intézmények, csoportok, civil szervezetek tagjai Népjóléti Csoport
Gyermekek	1. Fejlesztő programok gyermekeknek	Szociális ügyekkel foglalkozó intézmények, csoportok, civil szervezetek tagjai Szociális Intézmény Művelődési Ház
	2. Veszélyeztetettséget megelőző programok szervezése,	Népjóléti Osztály Óvoda és Bölcsőde Szociális Intézmény Művelődési Ház
	3. Veszélyeztetettségi tényezők vizsgálata, gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése.	Szociális Intézmény Óvoda és Bölcsőde Népjóléti Csoport
Idősek	1. Szociális és közművelődési szolgáltatások bővítése	Népjóléti Csoport Idősekkel foglalkozó civil szervezetek Szociális Intézmény Művelődési Ház
	2. Szociális, egészségügyi szolgáltatások bővítése	Népjóléti Csoport Idősekkel foglalkozó civil szervezetek Egészségügyi Intézmények Szociális Intézmény
	3. Generációs programok szervezése	Népjóléti Csoport Idősekkel foglalkozó civil szervezetek Szociális Intézmény
	4. A nyilvánosság eszközeinek bővítése	Népjóléti Csoport Idősekkel foglalkozó civil szervezetek Szociális Intézmény Pomáz Újság, Pomáz TV, Önkormányzat honlapja Művelődési Ház
Nők	1. Képzési programok körének bővítése a női munkavállalók körében	Népjóléti Csoport Szociális ügyekkel foglalkozó intézmények, csoportok, civil szervezetek tagjai

		Szociális Intézmény Művelődési Ház
	2. Gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.	Népjóléti Csoport Szociális Intézmény
	3. Szabadidős programok szervezése a magány elkerülésére, a zöldterületek, közparkok felújítása	Népjóléti Csoport Szociális ügyekkel foglalkozó intézmények, csoportok, civil szervezetek tagjai Szociális Intézmény
Fogyatékkal élők	1. Folyamatos és ütemezett akadálymentesítés	Népjóléti Csoport Városüzemeltetési- és Vagyongazdálkodási Csoport
	2. Kommunikációs és információs akadálymentesítés	Népjóléti Csoport Civil szervezetek, Művelődési Ház
	3. Az egészségügyi szűrővizsgálatokhoz, prevenciós szolgáltatásokhoz való hozzájárás elősegítése	Népjóléti Csoport Szociális ügyekkel foglalkozó intézmények, csoportok, civil szervezetek tagjai Egészségügyi Intézmények Szociális Intézmény

Jövőképünk

Pomáz Város Önkormányzat legfontosabb célkitűzése az városban élő állampolgárok

- jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása,
- olyan támogatói környezet működtetésével, amely
- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez való kötődést, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű célcsoportokra annak érdekében, hogy azok felzárkózási esélyei, életminőségük javuljon.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje *	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatóság a *
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása	A szegénység megelőzése	Pomáz. Önkormányzat Szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásáról szóló rendelete	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása, képzések, tanfolyamok szervezése	Szociális Intézmény, PH Munkaügyi Csoport	középtávú	A segélyért folyamodók számának csökkenése	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
2	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése	Hátrányos helyzetű generációkon keresztüli átöröklődés megakadályozása	Pomáz. Önkormányzat Szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásáról szóló rendelete	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése, fejlesztő pedagógus alkalmazása	Szociális Intézmény, Pomázi PH	rövidtávú	Csökken a munkanélküliek száma	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
3	Szociális és egészségügyi szakemberek bevonásával	Állampolgárok egészségi állapota nem kielégítő	Pomáz. Önkormányzat Szociális igazgatásról	Szociális és egészségügyi szakemberek bevonásával	Népjóléti Csoport Egészségügyi szakemberek	középtávú	A betegállományt és az egészségügyi	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú

	az egészségügyi szűrővizsgálatok népszerűsítése			javítása	és egyes szociális ellátásáról szóló rendelete, A közizgazgatási területén működő egészségügyi alapellátás körzeteinek meghatározásáról	az egészségügyi szűrővizsgálatok népszerűsítése			intézményeket igénybevevők száma csökken	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Fejlesztő programok gyermekeknek	Egységes fogalomrendszer kialakítása	Az egységes fogalomrendszer lehetőséget ad a problémák megfelelő kezelésére	Pomáz Város Kulturális és Közművelődési Konceptója Közoktatási esélyegyenlőségi program	Rendszeres szakmai találkozók	Szociális Intézmény, Óvodák	középtávú	A HH, HHH, gyermekek számának csökkenése	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
2	Veszélyeztettséget megelőző programok szervezése	Veszélyeztetettség száma megemelkedett	Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése	Pomáz Város Kulturális és Közművelődési Konceptója Közoktatási esélyegyenlőségi program	Programok szervezése, szakemberek képzése	Egyesített Szociális Intézmény	középtávú	A veszélyeztetett gyermekek száma csökken	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
3	Veszélyeztetettség mutatók vizsgálata, gyermekek számához igazodó	A kerületi demográfiai mutatók alapján gyermekek számának megőrzése	A gyermekszám szinten tartása	Pomáz Város Kulturális és Közművelődési Konceptója Közoktatási	A gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat működtetése.	Népjóléti Csoport,	rövidtávú	A demográfia mutatók emelkedése	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú

	intézményhálózat működtetése.	A tartós munkanélküli nők aránya magas	A tartós munkanélküli nők esetében magas	A tartós munkanélküli nők arányának csökkentése	Pomáz. Önkormányzat Szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásáról szóló rendelete	Képzési programok körének bővítése	Szociális Intézmény	középtávú	A nők körében munkanélküli segítség csökken	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
III. A nők esélyegyenlősége											
1	Képzési programok körének bővítése a női munkavállalók körében	A tartós munkanélküli nők aránya magas	A tartós munkanélküli nők esetében magas	A tartós munkanélküli nők arányának csökkentése	Pomáz. Önkormányzat Szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásáról szóló rendelete	Képzési programok körének bővítése	Szociális Intézmény	középtávú	A nők körében munkanélküli segítség csökken	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
2	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérséklésének a szegénység kialakulásának kockázatát	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérséklésének a szegénység kialakulásának kockázatát	A nők munkanélküli piacra való visszatérésének elősegítése	Pomáz Városi Kulturális és Közművelődési Koncepciója Közoktatási esélyegyenlőségi program	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.	Óvodák	középtávú	Nők munkában elhelyezkedett nők száma	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
3	Szabadidős programok szervezése a magány elkerüléséhez, zöldterületek, közparkok felújítása	A magányérzet kialakulása családi konfliktusokhoz vezethet	A magányérzet kialakulása családi konfliktusokhoz vezethet	A elmagányosodása és családi konfliktus források csökkentése	A településfejlesztés irányának és alapelveinek meghatározása Pomáz új településrendezési tervének megalapozására	Szabadidős programok szervezése, zöldterületek, közparkok felújítása	Városgazdálkodási és Vagyongazdálkodási Csoport,	középtávú	Nők a zöldterületek száma, rendezvényekben résztvevők számának növekedése	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
IV. Az idősek esélyegyenlősége											

1	Szociális és közművelődési szolgáltatások bővítése	Magas az egyedül élő aránya	Az egyedül élő száma az aktivitás és a függetlenség megőrző szolgáltatások biztosítása	Pomáz. Önkormányzat Szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásról szóló rendelete	Szociális és közművelődési szolgáltatások bővítése	Szociális Intézmény Népióléti Csoport Egészségügyi Intézmények	rövidtávú	Az SZSZK programjain résztvevők száma nő	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
2	Szociális, egészségügyi szolgáltatások bővítése	A morbiditási statisztika adatai nem jók	A prevenció és szemlélet az egészségügyi magatartás fejlesztése	Pomáz. Önkormányzat közgazgatási területén működő egészségügyi alapellátás körzetei	Szociális, egészségügyi szolgáltatások bővítése	Szociális Intézmény Népióléti Csoport Egészségügyi Intézmények	középtávú	Nő az időskorúak életkora és egészségi állapota	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
3	Generációs programok szervezése	Nemzedékek közötti kapcsolat eltávolodása	Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése	Pomáz. Önkormányzat Szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásról szóló rendelete	Generációs programok szervezése	Szociális Intézmény Művelődési Ház	középtávú	Az SZSZK programjain résztvevők száma nő	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
4	A nyilvánosság eszközeinek bővítése	Idős korral összefüggő negatív társadalmi sztereotípiák	Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák eloszlása	Pomáz. Önkormányzat Szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásról szóló rendelete	A nyilvánosság eszközeinek bővítése	Szervezési Csoport, helyi TV, újság, Művelődési Ház	középtávú	Az idők tájékozottsága nő	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Folyamatos és ütemezett akadálymentesítés	Az akadálymentes környezet aránya nem 100%-os	Akadálymentesített környezet megteremtése	A településfejlesztés irányának és alapelveinek meghatározása Pomáz új településrendezési tervének megalapozására	Folyamatos és ütemezett akadálymentesítés	Városgazdálkodási és Vagyongazdálkodási Csoport	középtávú	A városban az intézmények, az utak, parkok akadálymentesítésére	költségvetés, pályázati források	Folyamatos hosszútávú
2	Kommunikációs és információs akadálymentesítés	A közszolgáltatókhoz való hozzáférés nem akadálymentes	A közszolgáltatókhoz való akadálymentes hozzáférés	Pomáz. Önkormányzat Szociális Igazgatóság és egyes szociális ellátásáról szóló rendelete	Kommunikációs és információs akadálymentesítés	Civil szervezetek Szervezési Csoport, Művelődési Ház	rövidtávú	A városban a számítástechnikai berendezések száma nő	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú
3	Az egészségügyi szűrővizsgálathoz, megelőzéshez, rehabilitációhoz való hozzáférés elősegítése	Egészségügyi, megelőzéshez, rehabilitációhoz való hozzáférés nem teljes körű	Egészségügyi, megelőzéshez, rehabilitációhoz való hozzáférés biztosítása	Pomáz. Önkormányzat Szociális Igazgatóság és egyes szociális ellátásáról szóló rendelete	Az egészségügyi szűrővizsgálathoz, megelőzéshez, rehabilitációhoz való hozzáférés elősegítése	Szociális Intézmény Egészségügyi Intézmények	rövidtávú	A betegek és a halálozások száma csökken	költségvetés, pályázati források	Folyamatos középtávú

* intézkedés megvalósításának határideje

középtávú 2013.07.01. napjától 2018.06.30. napjáig
rövidtávú 2013.07.01. napjától 2015.06.30. napjáig

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Pomáz Város Önkormányzata az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

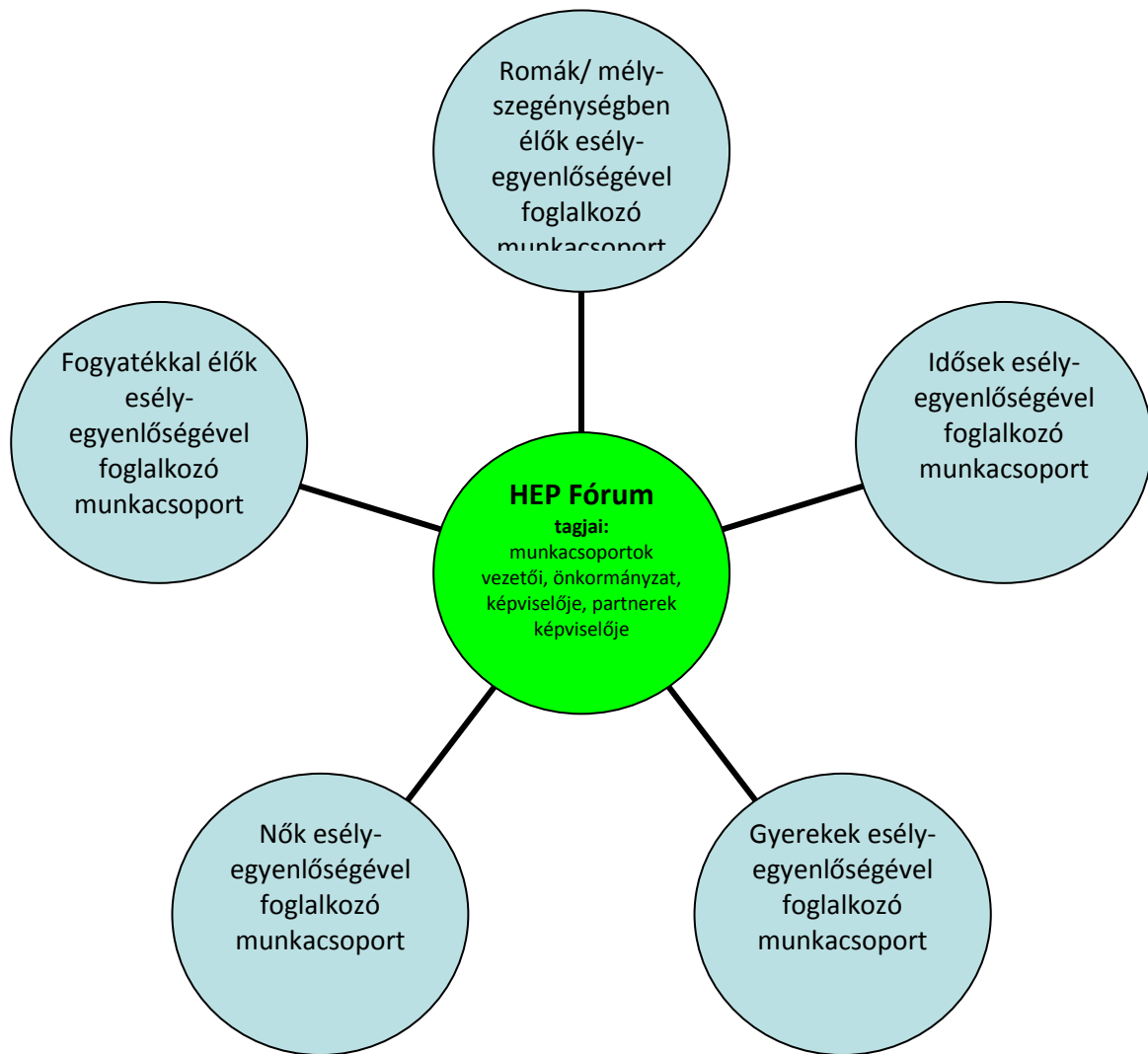
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében a Szociálpolitikai Kerekasztal keretében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az Pomáz Város Önkormányzat honlapja, a Pomáz TV, helyi újságok állnak rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester, a Polgármesteri Hivatal részéről a Jegyző és a Közigazgatási – és Népjóléti Csoport vezetője felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi.

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell

foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Pomáz Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Pomáz Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A Pomáz Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹⁰

NÉV ¹¹	HEP részei ¹²										Alíírás ¹³
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹⁰ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹¹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹² A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenozte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenozte.

¹³ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.